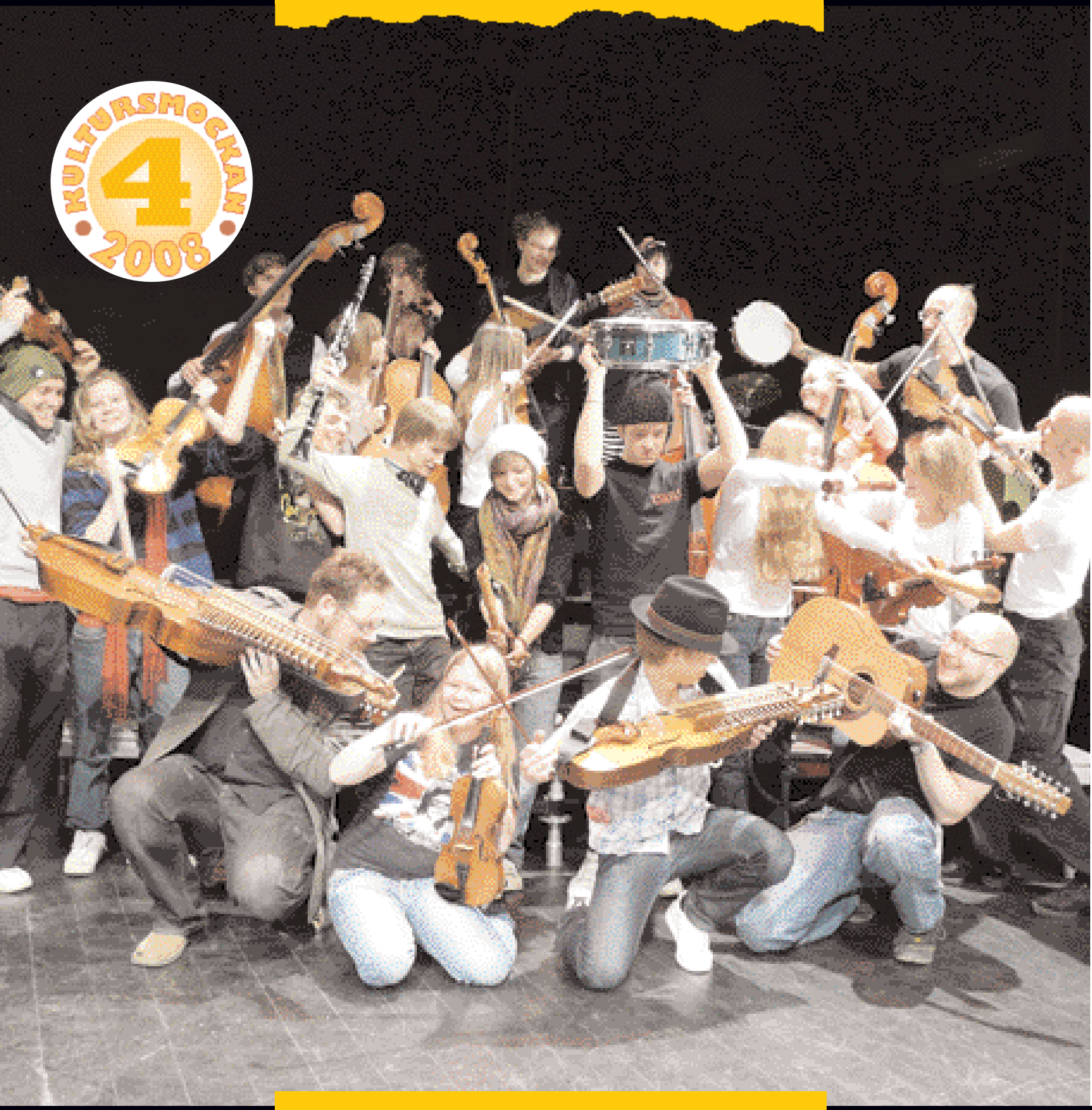
Kultur
SMoCKAN

Nr 4 SEP 2008

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd – SMoK

- Fokus på Stockholm
  sid 3-5
- Q-projektet Klas Wounsch
  sid 6
- Datorn som hjälpmedel
  sid 8-9
- Länsbevakning Värmland
  sid 12-14
- Nyhet: Läsvärt
  sid 22
- Torgny Sandgren porträtteras
  sid 23

LEDAREN

Staten och kapitalet!

Staten bör medverka till en fortsatt positiv utveckling av musik- och kulturskolorna i Sverige därför att:

* kreativa sysselsättningar för barn- och ungdomar är en viktig byggsten för en positiv samhällsutveckling med kreativa och empatiska människor.
* musik- och kulturskolorna är en förutsättning för att barn- och ungdomar i Sverige skall få utbildning inom framförallt konstformerna musik, dans, teater och bildkonst.
* musik- och kulturskolorna är en förutsättning för att det på sikt skall utbildas professionella konstnärer inom de olika konstområdena.
* musik- och kulturskolan ger stimulans och kompetenstillförsel till amatörkulturlivet likväl som till andra skolformer.
* musik- och kulturskolan är en väl utbyggd infrastruktur som påtagligt bidrar till att uppfylla såväl FN:s konvention om barnets rättigheter som de nationella kulturpolitiska målen.

Ovanstående punkter framförs av SMoK till den pågående statliga utredningen om kulturpolitikens inriktning och arbetsformer.

Musik- och kulturskolorna utgör, som jag ser det, det största kapitalet i den samlade kulturverksamheten. Ingen annan enskild kulturverksamhet samlar så många barn och ungdomar som musik- och kulturskolorna. Enligt SMoKs alldeles färska statistikrapport deltar 187 000 barn och ungdomar i musik- och kulturskolornas aktiviteter. Många deltagare besöker dessutom sin musik- eller kulturskola flera gånger i veckan. Barn och ungdomar är den viktigaste målgruppen och det viktigaste kapitalet för kulturell förnyelse och utveckling. Alltså är musik- och kulturskolorna den viktigaste institutionen! Men var är staten? Ja, definitivt inte där kapitalet och framtiden finns!

Kulturutredningen har som ett av sina viktigaste uppdrag att föreslå nya relationer mellan kommuner, regioner och staten. Vem skall ha ansvar för vad och på vilket sätt och vad är det som skall ansvaras för, är en av utredningens huvudfrågor.

Jag hoppas innerligt att utredningen vågar tänka nytt, bland annat när det gäller statens relation till musik- och kulturskolorna. I alla internationella sammanhang konstaterar vi att det finns många olikheter mellan nationer och deras sätt att driva musik- och kulturskolor. I dessa olikheter finns naturligtvis goda exempel som kan bidra till utveckling.

I samtliga nordiska länder, förutom Sverige, finns ett mer eller mindre djupt engagemang från staten i musik- och kulturskolan. Men inte i Sverige! Varför då? Är våra nationella politiker ointresserade av barn och kultur? Är traditionen med endast lokalt ansvar så stark att den anses omöjlig att ändra?

Svaren på båda dessa frågor är naturligtvis ”nej”. Våra politiker är intresserade av barn och kultur och det lokala monopolet går att luckra upp. Folkbiblioteken och biblioteksslagen är ett gott exempel på det sistnämnda. Statens roll för den svenska musik- och kulturskolan ska inte vara att detaljreglera, skapa kursplaner etc. Statens roll bör vara att genom stimulansinsatser, som exempelvis bidrag till nationella utvecklingsprojekt, ge injektioner till den lokala verksamheten. Injektioner som stimulerar kommunerna till att fortsätta utveckla och förnya.

Mina förväntningar på kulturutredningen är stora. Musik- och kulturskolorna, som finns i alla kommuner utom sju, är ett av de mest kraftfulla instrumenten för att utveckla svenskt kulturliv. Det är i musik- och kulturskolan som det framtida kapitalet frodas och var skall väl staten finnas om inte sida vid sida vid humankapitalet?!

PER SJÖBERG,
ORDF. SMOK

INNEHÅLL

i detta nummer

Ledare.....2
Kulturskolan Stockholm.....3-5
Q-projektet.....6
Datorn som hjälpmedel.....8-9
Ny teknik i Lappland.....10-11
Länsbevakning Värmland....12-14
Tema vatten i Kalix.....15
Världens Barnyra i Flen.....16
Helen Sjöholm rapporterar.....17
Kulturprojekt i Malmö.....18
Flash lyfte Kristianstad.....19
Läsvärt.....21
Kulturnytt.....22
Porträttet.....23

KULTURSMOCKAN
DAUS TRYCK & MEDIA
893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-26 61 10

ANSVARIG UTGIVARE
Per Sjöberg, SMoK
REDAKTÖR
Nils Ågren, 070-678 44 55
nisse.agren@telia.com
PROJEKTLEDARE/ANNONSER
Jan Dylicki, 0660-26 61 05
jan.dylicki@daus.se
Annonsprislista kan laddas ned som pdf-fil från hemsidan www.daus.se
GRAFISK FORMGIVNING
Johnny Altelind, 0660-26 61 31
johnny.altelind@daus.se
REPRO • PRODUKTION • TRYCK
DAUS Tryck & Media, Bjästa

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER
Per Sjöberg, Nils Ågren, Dag Krafft, Håkan Sandh, Jonas Andersson, Thorbjörn Jakobsson, Björn Emmoth, Sven-Olof Juvas, Helen Sjöholm, Ulrika Renström, Catharina Blixt, Eva Collett, John Björklund

OMSLAGSFOTO:
Sörmländska UngdomsFolkmusikOrkestern.
Foto: Sven-Olof Juvas

Kultursmockan utges av SMoK, Sveriges Musik- och Kulturskoleråd
Kultursmockan nästa nummer: v. 43.
Manusstopp för annonser: 6 oktober.

Tipsa Smockan!
Tel: 070- 678 44 55
Nils Ågren

Kulturskolan i Stockholm ska vara bäst i Europa

Turbulensen kring Kulturskolan i Stockholm har varit kraftig det senaste året sedan skolan hotats av allvarliga bantningar. För närvarande pågår rekryteringen av ny kulturskolechef och Berit Svedberg, kulturdirektör på Stockholms stads kulturförvaltning och numera även tillfällig kulturskolechef, är klar i sina visioner:
- Vi ska absolut vara Sveriges bästa kulturskola och gärna hela Europas bästa kulturskola.

För ett år sedan kom de första rapporterna om att Stockholms stad ville spara in på verksamheten i kulturskolan. Det väckte en debatt och under vintern har en hel del heta känslor svallat kring kulturskolan. Bland annat fick kulturskolechef Hasse Skoglund lämna sin tjänst i december.

Ett tag nämndes att ett femtiotal pedagoger skulle tvingas sluta, men enligt kulturdirektör Berit Svedberg blev det inte alls så många.

- Vi har minskat med ett tjugotal pedagoger, säger Svedberg, som söker ny kulturskolechef. Gunilla Asplund, som varit tf kulturskolechef efter Hasse Skoglunds avsked, klev den 1 september tillbaka till sin tjänst som biträdande kulturskolechef.

- Vi har anlitat en rekryteringskonsult som har i uppdrag att skaka fram bra kandidater. Det har kommit in en del intressanta ansökningar och dessutom pågår en headhunting.

När kan den nya kulturskolechefen utses?
- Så fort som möjligt, men det är viktigare att det blir bra än att det går fort.

Fram till dess kliver Berit Svedberg överraskande in själv som kulturskolechef, vid sidan av sitt jobb som kulturdirektör, efter en överenskommelse med facken. I ett mejl till enhetscheferna skriver Svedberg att hon ”tycker att det ska bli kul att vara kulturskolechef” men att lösningen måste bli ganska kortvarig ”eftersom kulturdirektörsjobbet också kräver sitt”.

Översyn av kulturskolan

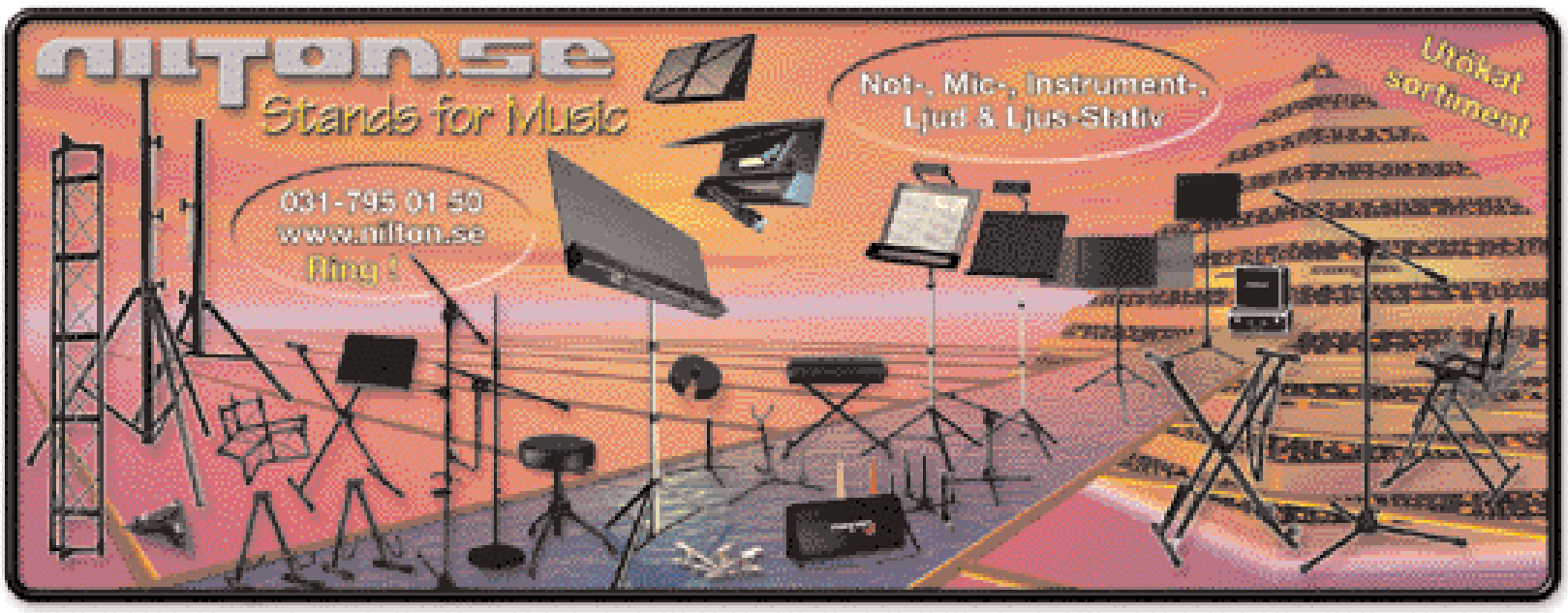
Stockholms kulturförvaltnings beställda rapport ”Uppgradering av Kulturskolan 2008” var klar i april och den innehåller en rad olika förslag från utredarna. Rapporten är en översyn av kulturskolans verksamhet och organisation, som genomförts i nära samverkan med Stockholms Stads kulturförvaltning och kulturskolans ledning.

Huvudfrågorna har rört uppdrag och verksamhetsidé, verksamhetsinriktning och utbud, organisationsutveckling samt effektiviseringar. Syftet har varit att få fram ett underlag för en uppgradering av kulturskolans verksamhet, organisation och erbjudanden till barn och ungdomar.

Kulturdirektör Berit Svedberg är också tillfällig kulturskolechef i Stockholm. Foto: Anders Hviid

Är det något som framkommit som ni kommer att ha användning av?
- O, ja. Jättemycket, säger Berit Svedberg. Dels handlar det om att specificera uppdraget, det är något vi ska diskutera mer med vår nämnd. Det finns också massor av olika förslag där vi tillsatt arbetsgrupper på skolan som jobbar vida-

Olika framträdanden av elever vid Kulturskolan Stockholm.

re med förslagen. Bland annat ska vi bli tydligare med vår ämnesundervisning och vilka mål vi har. Merparten av förslagen i rapporten är bra tycker vi men vi behöver förstås jobba vidare med rapporten.

Färre enheter

I rapporten föreslås bland annat att organisationen förändras och att antalet geografiska enheter minskas från dagens tolv till sex. Ett annat förslag är att effektivisera den centrala administrationen genom att omvandla vissa befattningar, exempelvis biträdande kulturskolechef till verksamhetscontroller och utredare till beställaransvarig. Tjänsterna som informatör och webbredaktör bör också omvandlas till en marknads/informationsansvarig.

- Jag vill vänta att ta ställning till organisationsförslaget tills vår nya kulturskolechef är tillsatt. Visst finns det behov av effektiviseringar inom organisationen och det har även gjorts väldigt mycket, men det finns mycket kvar att göra. Bland annat webbutveckling och IT-utveckling.

Utredarna skriver att kulturskolan bör öka tillgängligheten genom tydligare beskrivning av utbudet på webbplats och i kurskataloger, ökad interaktivitet med föräldrar, barn och ungdomar på kulturskolans webbplats och systematisk marknadsföring av smala ämnen. Utbudet bör också utvecklas genom tydliga kursplaner och prova-på-checkar för alla elever i en årskurs.

Kötiden ska också minska, förslaget är max sex månaders kö. Går det att genomföra och i så fall hur?

- Det är frågan. Det är en otroligt bra ambition, elever ska inte behöva stå i kö hur länge som helst. Efter en viss tid ska vi kunna erbjuda något, även om det inte är exakt på vad eleven vill ha. Vi har tillsatt en arbetsgrupp som tittar på det hur vi ska kunna korta köerna.

Efterfrågan styr kursutbudet

I rapporten står att kursutbudet successivt ska utvecklas och anpassas till efterfrågan i kontinuerlig dialog med barn, ungdomar och föräldrar. Kulturskolans uppdrag ska också vara att tillgodose barns och ungdomars önskemål. En fokusgrupp med elever har ingått i översynen och de efterlyser bland annat fler ämnen.

Bland de ämnen som eleverna efterlyser finns graffiti, en kurs som togs bort för något år sedan. Hur ser ni på det?

- Vi måste hela tiden ändra vårt utbud. Vi ska ha ett basutbud av olika ämnen både inom musik, teater, dans, bild och form och sedan måste vi kunna fylla på och dra ifrån utifrån hur behovet ser ut.

Så om eleverna uttrycker ett behov av exempelvis graffiti så kanske den kursen kommer tillbaka... Återstår att se.

I rapporten framgår att pedagoger beskriver att det råder oklarheter i rutiner, strukturer och beslutsunderlag, vad gör ni åt det?

- Det är bra att våra utredare varit så energiska och tagit in mycket synpunkter, både från de som jobbar i kulturskolan och går i skolan. Det finns massvis med olika åsikter och det finns säkert oklarheter i det ena eller andra. Det som har gjorts under senare år på skolan är att man tagit fram olika rutiner, sedan kanske det inte har nått ut till alla. Det är sådant som vi får jobba med, men vi ser inte det som något större problem.

Neddragning av personal har enligt vissa slagit helt fel då flera av de mest utvecklingsinriktade medarbetarna sägs ha lämnat verksamheten. Hur kommenterar ni det?

- När vi gör personalminskningar gör vi det i samarbete med de fackliga organisationerna och vi går på lagen om anställningsskydd. Det är klart att ibland kan man tycka att det är synd att det blir just han eller hon som får gå, men vi måste sköta det på ett personalpolitiskt korrekt sätt. Vi har en stor personalstyrka som besitter stor kompetens.

Ska ligga i topp

Bland övriga förslag som läggs i rapporten kan nämnas ett pilotprojekt med utökad verksamhet på skolloven; ett pilotprojekt med 40 minuters undervisningstid; framtagandet av en policy för samverkan med annan verksamhet med mål att fler ungdomar ska delta i kulturskolans verksamhet och få möjlighet att framträda; och årliga mätningar som visar om barn, ungdomar och föräldrar är nöjda med skolan.

Kulturskolan i Stockholm utsågs 2007 till Årets musik/kulturskola. Kommer ni fortsättningsvis att kunna leva upp till den utmärkelsen?

- Självklart, vi strävar inte efter något annat, säger Berit Svedberg. Vi ska absolut vara Sveriges bästa kulturskola och gärna hela Europas bästa kulturskola. Den turbulens som beskrevs i massmedia kring kulturskolan märks inte lika mycket i verksamheten. Vi har en fantastisk verksamhet med jätteduktiga pedagoger som erbjuder massor av aktiviteter till barn och unga, som är väldigt nöjda med vad de får. Vi var värda den utmärkelsen vi fick ifjol och vi ska fortsätta kämpa för att ligga på topp.

(Ansvariga konsulter för översynsarbetet var Michael Arthursson, Dag Boman och Carin Magnusson hos Capire Consulting AB.)

Text: Nils Ågren
Foto: Nils Ågren/Hasse Skoglund

www.noter.eu

Kulturskolan styrs av rädslor

Kulturdirektör Berit Svedberg tycker bra om rapporten ”Uppgradering av Kulturskolan 2008”. Men alla är inte lika odelat positiva och en av dem som har synpunkter på rapporten - och överhuvudtaget på hur kulturskolan leds - är Tommy Kjellgren, som nyss lämnat sin tjänst som enhetschef i Skärholmen/Högdalen.

Tommy Kjellgren är själv inte intervjuad i rapporten men han har varit med och bland annat ordnat möten med personal i olika grupperingar och dessutom skrivit protokoll som lämnats in till konsultföretaget Capire, som skrivit rapporten.

– Kanske hade jag för stora förväntningar på rapporten, jag trodde att man skulle göra mycket mer av den än att rapa upp meningar som grupper och enskilda uttryckt åsikter om. Jag saknar en riktig analys och ärligt talat tycker jag att rapporten är beklämmande slarvigt gjord, säger Tommy Kjellgren.

Han säger att han uppskattat öppenheten i arbetet; enskilda personer i personalen, både lärare och administrativ personal, har haft möjlighet att skicka in synpunkter kring vad man ville.

– Man hade ett öppet förhållningssätt och jag tycker att alla har fått komma till tals, vilket man inte riktigt är van vid inom kulturskolan i Stockholm. Tyvärr lyckades man inte hantera synpunkterna på rätt sätt, för mig räcker det inte att man bara återger vad vi tycker och tänker - jag tycker att det saknas en djupare bearbetning och analys av materialet, men till det krävs kanske en annan kompetens.

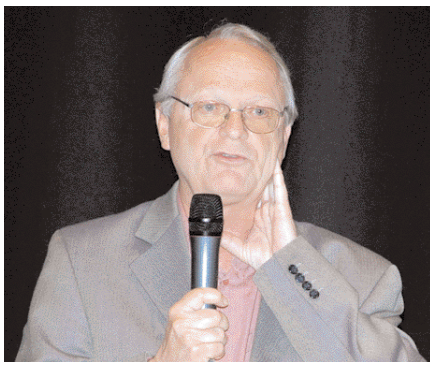
Saknar en öppenhet

Tommy Kjellgren går in djupare på vad han menar när han säger att man inte är van vid att kunna uttrycka sina åsikter inom kulturskolan i Stockholm.

– Jag har sagt det här tidigare - Kulturskolan Stockholm styrs väldigt mycket av rädslor. Rädsla för vad chefer ska tycka och vad politiker ska tycka. Allra mest rädd är man på ledningsnivå för media och journalister. Jag märkte av det här förra hösten när jag tackade ja till en del intervjuer i media. Kulturskolan är en öppen verksamhet finansierad med skattemedel och medborgarna har rätt att få veta vad vi gör, men det har man låtit mig förstå att så gör man inte i Kulturskolan Stockholm.

Tommy Kjellgren har tidigare arbetat i Tyresö, Solna och Lidingö, och han säger att det råder stor skillnad i öppenhet i dessa kommuner jämfört med Stockholm. En specifik händelse som Kjellgren har synpunkter på är rekryteringsarbetet av en ny kulturskolechef efter Hasse Skoglund, som fick sparken i december 2007.

– Rekryteringen måste komma igång omedelbart men det tog ett halvår efter Hasse Skoglund avsattes innan man gick ut med en annons att man sökte ny kulturskolechef, och nu verkar rekryteringen vara hur hemlig som helst. Varken vi som är mellanchefer eller de fackliga organisationerna har fått veta någonting, vi har inte ens fått en namnlista på vilka som sökt.

Tommy Kjellgren.

Kulturförvaltningen har lagt över rekryteringsarbetet på ett konsultföretag, vilket kan vara en anledning till allt hemlighetsmakeri kring rekryteringen.

– I och med att de anlitar ett konsultföretag tror man att man slipper ifrån offentlighetsprincipen, men det håller inte. Det är kommunen som är ansvarig för rekryteringen och då är ansökningarna offentliga handlingar. Vi är jättefrustrerade över att vi inte fått veta något.

Nedåtgående spiral

Mellan 20 och 25 pedagoger har fått lämna kulturskolan i och med den senaste nedskärningen, samtidigt är det här inte den första nedskärningen som genomförts. Vid upprepade avgångar är det de yngre och ”hungrigare” pedagogerna som får gå först och till sist står skolan där med en allt äldre personal kvar.

– Vi ser det här syndromet i Stockholm. I de små ämnena som inte funnits så länge, som bild, form och dans, har lärarna försvunnit vilket innebär att ämnena riskeras att i princip slås ut.

Tommy Kjellgren säger också att de styrande i kommunen rent generellt utgår från att alla lärare inte jobbar för fullt, det har varit mycket prat om en ”luftig kostym”.

– Den tid som kan mätas tydligast är den tid man har med betalande elever. Tiden utöver benämns som luft. Nu ska kulturskolan försöka bibehålla ett oförändrat elevantal men med minskad personal. Lyckas man inte med det finns det hot om att budgeten beräknas om till nästa läsår och då riskeras förstås att ännu fler får gå. Jag är orolig för att man hamnar i en nedåtgående spiral.

Otydlighet i ledningen

Själv har alltså Tommy Kjellgren efter två och ett halvt år valt att säga upp sig, ett år innan hans anställningskontrakt går ut. Han anger bland annat otydlighet i ledningen som orsak till att han nu slutar.

– Det är dålig kommunikation från förvaltningschef via kulturskolechef till enhetschefer vilket skapar en osäkerhet, det har varit påfrestande. Jag blev aldrig riktig bekväm i chefsrollen i Stockholm, jag förstod inte att det fanns en kultur som inte tillåter öppenhet. Jag ser det som en psykosocial arbetsmiljöåtgärd att ta bort mig själv. Samtidigt har det varit lärorikt att jobba i Stockholm. Jag trodde inte att det fanns någon kommun idag som är så pass stängd som Stockholm är, jag trodde tvärtom att det krävdes ännu större öppenhet av en så stor kommun.

Han framför också kritik mot kulturborgarrådet Madeleine Sjöstedt (fp).

– Hon har helt enkelt inte velat delta i debatterna om kulturskolan då hon har bjudits in.

Ordning efter kaos

Kjellgren poängterar dock att Stockholm har en riktigt bra kulturskola där de mindre ämnena, förutom de traditionella, inte bara är en krydda i verksamheten.

– Det finns väldigt mycket substans i Kulturskolan Stockholm, på verksamhetsnivå är det väldigt bra med mycket hög klass på undervisning och resultat. Det gör att det har varit roligt att jobba.

Han ser också att det finns möjlighet för en positiv framtid för Kulturskolan Stockholm.

– Det finns så mycket bra verksamhet i Stockholm och det vore olyckligt om man inte tog tillvara på det. Först gäller det att ordna upp chefskap och administration så att det fungerar, den nya chef som ska komma har ett stort jobb att få ihop det här.

I den nämnda rapporten ges ett förslag att minska antalet enheter till sex, vilket kan vara ett steg i rätt riktning.

– Men den förändringen är inte tillräcklig. Jag föreslår att man inför tre enheter - en söderdel, en innerstadsdel och en ytterstadsdel i norr och nordväst - där varje enhet har eget resultatansvar och stor självbestämmanderätt.

Tommy Kjellgren citerar till sist hjärnforskare Matti Bergström:

– Det måste till lite kaos för att bli ordning. Just nu är det väldigt kaotiskt i kulturskolan och då kanske det bara kan bli bättre.

Text och foto: Nils Ågren

Q² på G!

Kvalitetsprojektet Q har rönt ett stort intresse från alla involverade musik- och kulturskolor, men också från flera andra kommuner och myndigheter. En av de många aktiviteter som genomfördes förra året var en ”spaning” på hur företag och organisationer hanterar sin kvalitetsuppföljning.

Svaret var väldigt tydligt; många företag har järnkoll på vad de gör medan musik- och kulturskolorna gör på ett ungefär, ungefär likadant som förut. Det betyder inte att det är dåligt! Men det betyder att vi har väldigt svårt att visa upp fakta över hur effektiva vi är.

Väldigt många musik- och kulturskolor känner att kraven på en bra redovisning av verksamheten har ökat. Det är säkert därför många inom SMoK har framhållit att Q- projektet ligger helt rätt i tiden. Därför är det egentligen inte särskilt förvånande att det fått sådan uppmärksamhet.

Vi vet nu att kvalitetsprojektet Q kommer att få bidrag av Ungdomsstyrelsen för ett andra år. Alla detaljerna kring detta är inte helt klara. Några saker är dock beslutade.

Ulrika Jörgensdotter kommer tyvärr att lämna arbetet som projektledare. Hon måste prioritera sin tillsvidaretjänst i Kungsbacka. Det beklagar vi verkligen, och tackar Ulrika för att hon gjort projektet till en succé. Vi tror ändå att Klas Wounsch, som tar över nu, blir en fullgod ersättare. Klas hälsas hjärtligt välkommen till SMoK! (se separat artikel)

Fyra spår

Q- projektets fortsättning kommer att bestå av olika ”spår”. Ett är att helt enkelt följa upp det projektdeltagarna arbetade med förra året. Vissa delar av det arbetet känns klara, andra delar är så svåra att det känns som vi bara börjat nosa på något som skall kunna kallas ”klart”. En sådan del är att ta fram hårda mått, dvs. mätbar kvalitet som kan jämföras kommuner emellan. Där har vi fortfarande mycket jobb kvar.

Ett annat spår nästa år är att tillsammans med Nacka kommun ta fram en bra utvärderingsmodell av deras konkurrerande musikskolor. Det uppdraget ligger ju väldigt nära behovet av hårda mått.

Ett tredje spår, som vi i vart fall hoppas blir av, är att följa upp intressanta modeller att organisera en musik- eller kulturskola i landet. Det kan handla om en otraditionell huvudman, en ovanlig organisation eller om ett ovanligt upplägg av undervisningen.

Ett fjärde spår kommer att bestå av att följa arbetet med att öka kvalitén på några musik- eller kulturskolor. Hur organiseras ett bra kvalitetsutvecklingsarbete som engagerar hela skolans personal?

Bjuder in övriga skolor

Det arbete vi genomförde förra året håller just nu på att sammanställas i en rapport. Den är förmodligen klar när du läser detta och kan laddas ner från SMoKs hemsida. De musik- och kulturskolor som arbetade med projektet förra läsåret kommer naturligtvis att erbjudas att fortsätta med arbetet, om än i annan form. Vi kommer också så småningom via vårt e-brev Fermaten bjuda in övriga skolor att delta. Vi återkommer även här i tidningen när detaljerna för Q-projektets andra år har börjat utkristalliseras.

Håkan Sandh, projektledare

Klas Wounsch ny projektledare

1 september tog Klas Wounsch över som projektledare för Q-projektet efter avgående Ulrika Jörgensdotter, och han ser fram mot ett spännande år med många frågetecken som ska försöka rätas ut.

Klas Wounsch, Jonstorp, var tidigare biträdande rektor på musikskolan i Helsingborg men har sedan januari 2007 arbetat som producent hos Helsingborgs konserthus och symfoniorkester. Nu är det alltså kvalitetsfrågor inom musik- och kulturskolor som gäller det närmaste året.

– Ja, det blir ett nytt avstamp för mig. Jag säger upp mig från ett fast arbete, det är antingen modligt eller dumdristigt. Vi får väl se. Ibland får man göra ett slags vägval och min uppfattning är att sådana här frågor måste man jobba med.

Vad har du för förväntningar på Q-projektet?

– Det är ett ämne som är intressant och angeläget, kanske särskilt just nu i tiden. Jag tycker mig se att vi ligger i en brytningstid. Musik- och kulturskolorna har alltid velat ha en ambition att vare en skola för alla barn, men jag tycker generellt sett att man inte riktigt lyckats med det. Det har jag bland annat egen erfarenhet av när jag jobbat inom kulturskolan.

– Problematiken ligger i att om man inte hanterar ambitionen att vara till för alla på ett medvetet sätt så riskerar man att bli en kulturskola för ingen. Det blir lätt urvattnat och slätstruket om man ska vara en kulturskola som är alla till lags. Jag är däremot fullständigt övertygad om att det går att vara en skola för alla, men det krävs väldigt mycket av dem som arbetar i skolan, och det gäller att de politiska uppdragsgivarna förstår vad som krävs. Det gäller också att alla vill lägga ned det arbete som behövs och jag tror absolut att kompetensen finns.

Varför behövs det här projektet?

– Man måste kontinuerligt jobba med sådana här frågor och tänka efter var kvalitén ligger och var ambitionerna finns. Det finns också många intressenter i det här, inte bara elever, uppdragsgivare och personal. Vi har även det professionella musiklivet, teaterlivet och danslivet.

– Jag tycker det är intressant att bli tydligare, vad menar man egentligen med kvalitet i en kulturskola? Det finns ingen konsensus i vad kvalitet är. En det ser på kvalitet som skicklighet, andra ser på kvalitet som antalet barn man håller sysselsatta i skolorna. Yrkeslivet ser till antalet professionella musiker man kan få fram. Jag tror inte det finns enighet om vem ska som definiera vad kvalitet är. Det enda som är klart är att kulturskolorna generellt sätt håller hög kvalitet.

Text: Nils Ågren
Foto: Caroline Tengen

FINNES

Stabil värmlänning med hela notställsfoten på jorden söker musikaliska vänner för långvarig bekantskap. Mina vänner uppskattar min steglösa justering och att jag är stapelbar. Med tillbehörlyser jag upp din musiktillvaro.

Svar till: START Notställ

Besök www.bisonuse eller ring 0573-510 10

Selma Music

Sveriges förmånligaste uthyrning av blåsinstrument?

Instrument	Hyra/mån från
klarinett	95:–
tvärflöjt	95:–
trumpet	95:–
trombone	95:–
altsax	175:–
tenorsax	175:–

– Vi har ett flertal kvalitetsmärken att välja mellan.
– Obegränsad hyrestid utan köptvång
– Vid köp tillgodoräknas 2/3 av inbetald hyra – Obs! oavsett hyrestidens längd.

Box 159, 751 04 Uppsala, tel/fax 018-24 27 60
e-post: info@selmamusic.com, www.selmamusic.com

FINNES

Tystlåten, inställsam stol söker rumpor som vill sitta skönt. I sällskap med likasinnade är jag stapelbar. Trivs bra i musikaliska sällskap. Reser gärna på vagn tillsammans med vänner.

Svar till: *MUSICA Stol*

Besök www.bison.se
eller ring 0573-510 10

ACADEMUS
NOT & BOK

Specialbokhandeln för musiklitteratur!

Besök oss på
Valhallavägen 117
eller på
www.academus.se

PEDAGOGDAGAR '08
27-29 oktober

Träffa bland andra:
Tony Kinberg
Claes Janson
Lise & Gertrud
Ulf Johansson Werre
The Real Group
Jan Wifstrand

Nu är det dags att anmäla sig!

www.academus.se

DATORN SOM HJÄLPMEDEL

Datorn blir ett allt mer användbart verktyg inom musiken.

Välkommen till Smockans artikelserie för dig som är nyfiken på att använda datorn som en del i din undervisning eller för ditt eget musikskapande. I höstens tre nummer orienterar vi oss genom den mängd musikutrustning som invaderat marknaden på senare år. Vi tittar också på de viktigaste musikprogrammen för inspelning och redigering av musik, för att avsluta med en genomgång av arbetsflödet vid inspelning och produktion, från förberedelse till färdig produkt.

Jag som guidar dig heter Jonas Andersson och arbetar till vardags med utbildning inom musikproduktion och som konsult för utbildningsinstitutioner som vill starta nya verksamheter inom musik och media med datorn som utgångspunkt.

Att datorn kommer att bli ett allt viktigare verktyg i den moderna musikinstrumentundervisningen råder det knappast längre någon tvekan om. Däremot anses den fortfarande på en del håll vara ett hot mot och bidra till den traditionella instrumentundervisningens nedgång, vilket är en felriktad tanke.

Datorn ska istället tack vare sin mångsidighet ses som ett komplement som kan integreras i den dagliga verksamheten på ett lika naturligt sätt som lärare, elev och instrument. Förutom lektionsförberedande ändamål som notskrift, produktion av komp och bakgrundsmusik, är den även värdefull för dokumentation av elevens framsteg samt som hjälpmedel för roligare övning hemma.

Datorer har använts för musikbruk ända sedan 80-talet, men dåtidens dåliga prestanda gjorde att det krävdes mycket dyra, specialbyggda maskiner för att ens kunna spela in ljud i någorlunda kvalitet. Detta är dessvärre en föreställning som fortfarande lever kvar.

Idag har utvecklingen kommit så pass långt att inspelning och mixning av musik inte längre utgör några problem för vilken modern dator som helst - bärbar eller stationär. Förutom detta har den industriella utvecklingen i Asien gjort att musikinspelningsutrustning blivit tillgänglig på ett helt annat sätt än förr, och till en bråkdel av kostnaden.

Detta har gjort musikproduktionsmöjligheterna mer tillgänglig för både hemmaanvändare och skolor. I och med kraftfullare datorer har mer effektutrustning kunnat flytta in i datorn i mjukvaruform, vilket innebär att man idag i praktiken får en fullgod studiolösning med minimalt med hårdvara.

SNABBARE = BATTRE

Det finns fortfarande datorer som är specialbyggda för musik. Dessa används i professionella studior som arbetar med mycket avancerade produktioner. I dessa datorer har man valt komponenter som arbetar extra stabilt och snabbt tillsammans. Man har lagt ner möda på att göra datorn så tyst som möjligt och konfigurerat operativsystemet för att klämma ut så mycket resurser som möjligt.

För ”vardagligt” musikskapande, är det däremot inga problem att använda en modern standarddator. Det finns dock en grundregel som bör påverka valet av dator: ju snabbare och större, desto bättre.

När vi nu valt dator ska vi titta på den övriga utrustningen. Vill vi kunna spela in ljud med instrument eller mikrofoner behövs ett ljudkort utvecklat för ändamålet. Det finns ljudkort som skruvas in

Annons (RUM)
läggs in här

i datorn, s.k. interna, men lämpligen används ett som kopplas till datorn via USB- eller Firewire-kabel, s.k. externa ljudkort.

Priserna varierar, men bra budgetkort kostar inte mer ett par tusenlappar. Gemensamt för alla de många varianter som finns är att ljudkvaliteten, även hos de billigare korten, är helt jämförbar med lösningar som kostade tiofalt mer för mindre än tio år sedan.

Välj för rätt ändamål

Valet av utrustning till musikdatorn styrs av användningsområde. När vi väljer ljudkort vill vi kanske ha möjligheten att spela in med mikrofon, men samtidigt är det kanske onödigt att satsa på ett med åtta mikrofoningångar om man bara spelar in akustisk gitarr och sång. Välj ett kort som har in- och utgångar för rätt ändamål.

Priserna på mikrofoner har fallit dramatiskt sedan massproducerade lågprismärken nått våra breddgrader och du får nu en fullt studiovärdig mikrofon för under tusenlappen. Beroende på mikrofontyp får man olika egenskaper.

De vanligaste grundtyperna av mikrofonkonstruktioner är dynamisk och kondensator. Den förstnämnda används ofta på scenen eller nära starka ljudkällor som trummor och gitarrförstärkare. Kondensatormikrofonens egenskaper å andra sidan gör den perfekt för studioupptagningar av sång och känsliga ljudkällor som akustisk gitarr och träblåsinstrument. Tänk på att en kondensatormikrofon kräver en extra spänning från ljudkortet, så kallad fantommatning, vilket inte alla modeller erbjuder.

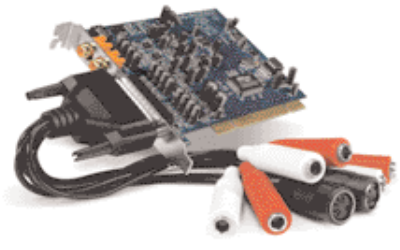
För att nyttja datorns fulla potential kan man koppla in ett klaviatur via midi- eller USB-kontakt. Du kan alltså damma av din gamla midi-keyboard, om ditt ljudkort har en midi-ingång. Midi-klaviaturet används, förutom för notskrift, även till att styra de moderna musikprogrammens s.k. virtuella (inbyggda) instrument, för inspelning och redigering av t.ex. kompbakgrunder. Detta beskriver jag närmare i nästa del.

Ljudet viktigt

Sist men inte minst kommer lyssningen. Hörlurar fungerar utmärkt, men för att inte trötta ut öronen helt, komplettera med ett högtalarsystem. Allt vanligare blir det att använda två mindre högtalare ihop med en stor bashögtalare, s.k. subbas. På så vis får man tydligheten från de små elementen kombinerat med basregistret från den stora. Bra djupbas är viktigt också för att kunna upptäcka och ta bort lågfrekventa störningar som annars kan gå omärkt förbi.

Nu har vi all hårdvara vi behöver för att sätta igång! I nästa artikel tittar vi närmare på vilka olika inspelnings-, kompositions- och notskriftprogram som finns, och hur vi bäst kan dra nytta av dem för att uppnå våra mål.

Text: Jonas Andersson

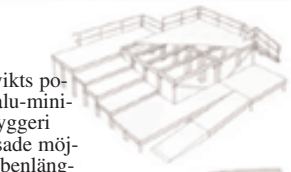
Bagatell 9

„Stage"

Orkester/ körpodier

Flexibelt lättvikts podie-system i alu-minium för scénbyggeri med obegränsade möjligheter. Alla benlängder med snabb-koppling.

Bagatell *musikprodukter*

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, – **fax:** 013-527 52

FINNES

Snygg, säker och flexibel körtrappa söker sånglad kör. Jag är lätt att flytta, förvara och montera. Är social och har stor förkärlek till såväl höga som låga toner.

Svar till: *ESTRAD Scenpade*

Besök www.bisonuse eller ring 0573-510 10

AMATÖR, MUSIKSTUDENT ELLER YRKESMUSIKER?

Hos oss hittar du ett brett sortiment av stråkinstrumentet för just dig. Vi har instrument i alla prisklasser. Även tillbehör så som stråkar, strängar, stöd, hartsch, etuier etc.

Vi skickar alltid fraktfritt över hela landet med buss eller post för snabb och säker leverans.

Ta en titt på hemsidan och hör av dig så ska vi hjälpa dig med det du behöver.

Vi finns inte längre bort än ett telefonsamtal eller mail.

Välkommen!

Mattias Sandlund

fiol.

Lärare och elev ser varandra via tv-skärmen.

Musikundervisning med ny teknik

Distansundervisning i musik via datorbaserade videokonferenssystem - ett sätt att erbjuda barn och ungdomar som bor långt från centralorter ett större utbud än de har idag.
Lapplands Musikskola har provat tekniken och nu kan även Kulturskolan i Kiruna tänka sig att använda denna distansteknik.

Vid ett studiebesök i Rovaniemi för en tid sedan, blev undertecknad och Kulturskolans lärare i Kiruna förevisade distansundervisning i musik via ett datorbaserat videokonferenssystem, utvecklat av ett finskt företag.

Redan 1999 började man i Finland planera för distansundervisning. ”The Finnish Virtual University´s Music Education On-line project (MOVE)” har bidragit med ovärderlig hjälp vid uppbyggnadsfasen. Distansundervisning används inom instrumentalundervisning på piano, gitarr och trumpet samt för grundläggande studier i musik.

Rektorn för Lapplands Musikskola, Helena Rantasuo, säger att samtliga lärare varit positiva till satsningen, eftersom de själva sett att det fungerat väl i praktiken. Lapplands musikskola har sin bas i Rovaniemi i finska Lappland och har filialer på mellan 80-140 kilometers avstånd från huvudorten, på platser som Sodankylä, (finska) Pello, Ranua och Posio.

I syfte att spara pengar på kostsamma tjänsteresor för musiklärarna besöker de berörda lärarna filialerna en gång per vecka. Pianoläraren Juha Puurula anser att eleverna behöver minst två lektioner per vecka. Målet med att införa distansundervisning har varit att öka att antalet lektionstillfälle för varje elev.

- Eleverna har 45 minuter vanlig lektion och 15 minuter distansundervisning varje vecka. Självklart kan aldrig distansundervisning ersätta vanliga lektioner, de utgör endast ett komplement till traditionell undervisning. Eleverna får själva välja om de vill ha denna form av undervisning, förklarar Helena Rantasuo.

Skapar nya möjligheter

Med hjälp av distansundervisning kan fler elever erbjudas ett större kursutbud och de har alla samma chans till utveckling. Ett annat delmål med tekniksatsningen är att kunna erbjuda ackompanjatörer ”online” även ute på de olika filialerna. Distanstekniken gör det möjligt för den som kompar, läraren och eleven att kunna musicera tillsammans, även om de befinner sig på olika platser i kommunen.

Även eleverna och deras föräldrar är mycket positiva till satsningen. Många av föräldrarna har deltagit aktivt i distansundervisningen.

Gitarreleven Jaakko Varanka, från Posio, tycker att distansundervisningen på det stora hela fungerat på samma sätt som att ha vanliga lektioner. Det enda han behövde lära sig var att kunna slå på utrustningen. Han upplever dock att det är lite sämre ljudkvalitet än att spela live.

Distansundervisningen har fungerat

Bagatell 1

Från 7 500 kr

En vagn kommer lastad …
- Med världens mest sålda notställ
- Liten vagn + 12 notställ – 7500 kr (exkl. moms)
- Stor vagn + 18 notställ – 10 000 kr (exkl. moms)
- Marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ

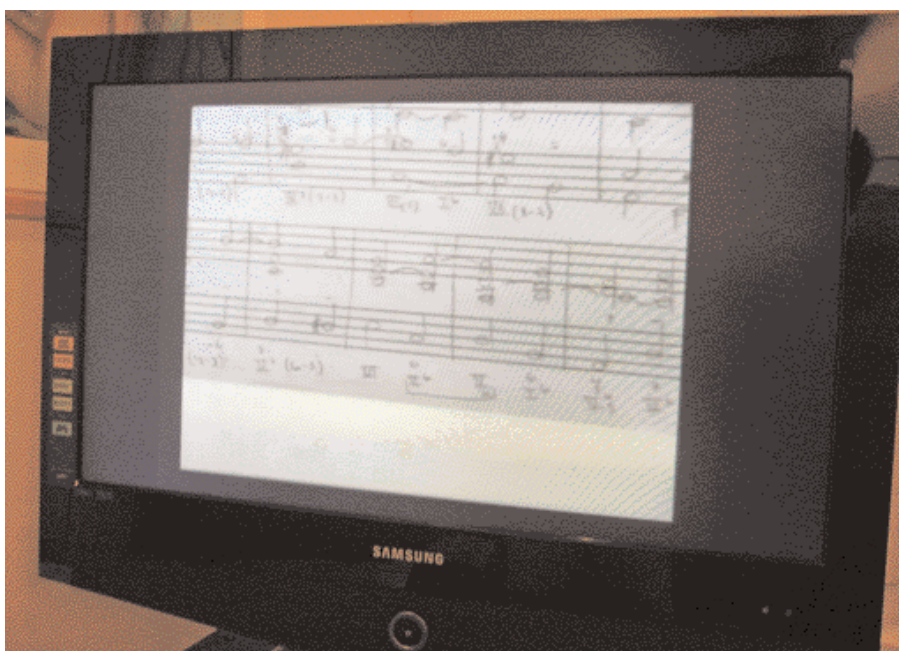
Läs mer på **Bagatell 2**

Bagatell *musikprodukter*

www.bagatell.se

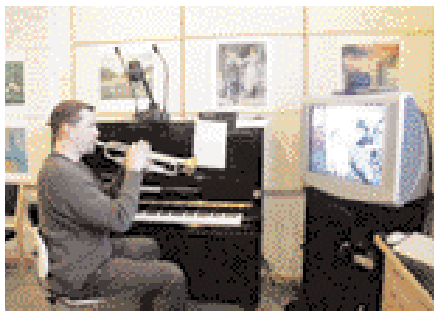
mail@bagatell.se

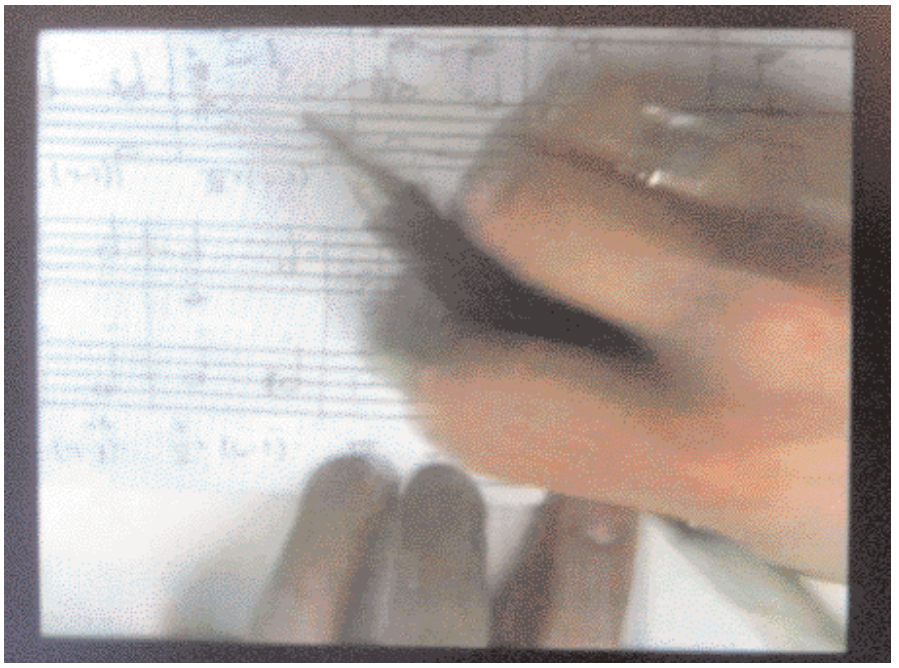
Tel: 013-527 50, – **fax:** 013-527 52

Noter på tv-skärm.

bäst med pianoeleverna. De har tyckt att det varit intressant och lärorikt. Att se sig själv inspelad på video har underlättat deras förberedelser inför uppspelningar. Många blyga elever kan slappna av och prestera bättre genom distansundervisningen.

Kiruna planerar samarbete

Rektorn Helena Rantasuo har räknat ut att överskottet från de minskade resekostnaderna mer än väl täckt satsningen på ny teknik. Nu när infrastrukturen är på plats är nästa steg att satsa på distansundervisning för lägre stadier. De önskar även få dela med sig av sina erfarenheter och kunnande till andra.

För Kiruna och de inre delarna av Norrbotten, har vi planer på att etablera ett samarbete med Rovaniemi och försöka nyttja våra lokala lärcentran i länet. Avståndet mellan centralorten Kiruna och den yttre östliga gränsen, Karesuando, är 180 km. Jag kan tänka mig att vi med hjälp av distansteknik skulle kunna erbjuda även de ungdomar som är bosatta långt ifrån ”centrum” ett större utbud än de för närvarande kan erhålla.

(Delar av faktaunderlaget är hämtad ur den finska musiktidskriften ”FMQ” nr 3 2006, som är ett längre reportage, översatt till engelska, om satsningen i Rovaniemi skriven av Riika Vuorijärvi)

Text: Thorbjörn Jakobsson,
rektor Kulturskolan i Kiruna
Foto: Helena Rantasuo

Bagatell 8

Teleskop
Dirigent Regal

Flaggskeppet bland våra dirigentnotställ. Här finns allt som en dirigent kan önska sig. Som alla våra "Teleskop" finns inga skruvar - alla inställningar sker sekundsnabbt och kan ändras under pågående spel. En generös hylla med plats för div. tillbehör. De dubbla benen gör "Dir Regal" till det stadigaste av stadiga. En ny finess: Bakom skärmen finns ett extra fack för övriga partitur och stämmor. Välj till vår ”strålande” belysning.

Pris: 2000 kr (exkl moms)

Bagatell *musikprodukter*

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, – **fax:** 013-527 52

Smockan besöker...

Värmlands län

DEL 1

Länet innehåller 16 kommuner från Torsby i norr till Säffle i söder. Residensstad är Karlstad som är länets största stad. Sedan år 2004 är Eva Eriksson landshövding. Befolkningsmässigt tillhör Värmland Mellansveriges glesast befolkade län.

Björn- och Bennyföreställning med dansgrupper, körer och jazzgrupper från kulturskolan i Karlstad.

Dansare från Karlstad kulturskolas samarbetsprojekt med Björn- och Bennys musik.

Från invigningen av kulturskolans nya dans och teaterlokal i Karlstad.

Kulturskolan i Karlstad - en plats för upplevelser

På kulturskolan i Karlstad kombineras kreativitet och fantasi med dans, sång, musik, bild och teater. Det är en mötesplats för unga mellan 4 och 20 år, som rymmer upplevelser för alla sinnen. I mötet med kulturen berikas och växer vi. På kulturskolan erbjuder vi en rolig och lärorik fritid och kanske början på en livslång passion.

Vi erbjuder våra elever:

Bilden: där de har hela världens färger i sina händer.

Musiken: där de kan tonsätta sina drömmar och spela och sjunga för livet.

Dansen: där de får svettas, skratta och lära sig nya steg.

Teatern: där de får uppleva och uttrycka lycka, tårar, ilska och kärlek

Ett citat ifrån vårt Stråkarbetslag som beskriver ett av våra delmål: ”Att nybörjare får en bra start med musikupplevelser från första början och få dela med sig till andra. Att bygga upp en social gemenskap genom musiken parallellt med egen musikalisk utveckling. Att ha höga mål inom alla nivåer sporrar alla efter sin förmåga att ge sitt bästa.”

Vår verksamhet äger främst rum i våra egna lokaler på Klaraborg, men vi åker också runt till olika skolor i kommunen och erbjuder undervisning där önskemål finns. Alla som går i åk 2 får träffa våra kulturpedagoger regelbundet under ett helt år i ämnena bild, dans musik och teater.

Vi samverkar ofta och gärna med andra kulturutövare både lokalt och internationellt. Nobasprojeket är ett årligen återkommande Nordiskt-Baltiskt stråksamarbete som i år genomfördes i Karlstad. Ett lyckat arrangemang som stärker våra internationella kontakter.

Vi har också en omfattande utåtriktad verksamhet och finns ofta med som en naturlig del av Karlstads kulturutbud.

Kerstin Wallmyr,
verksamhetschef

Säffle Musikskola - i Sveriges modernaste lokaler

I slutet av femtiotalet kunde man se embryot till vad vi idag kallar Säffle Musikskola. Det skulle dock dröja ända fram till 1965 innan politikerna var överens om att anställa den förste musikledaren. Detta var startskottet för den verksamhet som vi idag bedriver.

1965 var också året då Medborgarhuset invigdes, i vars byggnad Musikskolan sedan ett år tillbaka inryms, dock i nyrenoverade och för verksamheten helt anpassade lokaler, allt ifrån akustiska hänsynstaganden till IT och telefoni.

Säffles kommunalråd Daniel Bäckström leder orkestern vid den officiella invigningen av våra nya lokaler.

Att vi nu också befinner oss i samma byggnad som Säffle Operan gör att vi kan vidareutveckla vårt samarbete som funnits sedan tidigt 70-tal. Detta ligger väl i linje med vårt mål att bli kulturskola, och underlättas av att vi på detta sätt har en samlad kompetens i huset inom musik, dans, drama och bild.

Musikskolan erbjuder i nuläget undervisning i de flesta instrument inklusive dans. Att dansen är den verksamhet som på senaste tiden har ökat mest är ju på intet sätt något som är unikt för Säffle. Däremot är det intressant att konstatera hur detta har påverkat våra framträdanden, från traditionella konserter till att nu allt som oftast vara genomarbetade shower med både sång dans och musik.

Även en professionell trollkarl medverkade vid en av vårens showuppsättningar. Kombinationen magi och musik var något som fascinerade alla, inte minst kommunens samtliga 6- till 10-åringar, som fick möjlighet att besöka Medborgarhuset.

Ytterligare ett tema hann vi med att prova under våren: Musik och mat. En kombination som aldrig är fel. Wienerkonsert tillsammans med Wienerschnitzel tillagad efter konstens alla regler gav inte bara en musikalisk upplevelse utan även en mätt och glad publik.

Att på detta sätt skapa nya utmaningar för elever och lärare samt försöka att locka ”ny publik” till våra konserter är något av det som finns på vår dagordning för den närmaste framtiden.

Ulf Lagerberg,
rektor

Dansverksamheten på frammarsch.

Stråkorkestern på turné i Skottland

Torsby Kulturskola - i Värmlands största kommun

Torsby Kulturskola verkar i norra Värmland, i en kommun som sträcker sig tolv mil från norr till söder. Förutsättningarna är lite speciella i en glesbygdskommun och det ställer stora krav på flexibilitet, både vad gäller organisation och personal.

Vi övergick från att ha varit musikskola till att bli kulturskola 1999. Utöver musik har vi sedan dess även kunnat erbjuda drama och dans. Tyvärr togs dramatjänsten bort i ett sparpaket förra läsåret, vilket vi djupt beklagar. Vi har dock förhoppningar om att på sikt kunna återuppta verksamheten.

I dagsläget är cirka 340 elever inskrivna på ämneskurser. Ett hundratal dansar och övriga spelar något instrument eller sjunger. Just dansverksamheten har vuxit rejält, under det senaste året har vi kunnat se en fördubbling av antalet danselever.

För två år sedan hade vi besök av Superstar Orkestar och det blev startskottet till att vi i perioder jobbar mer med gehörsbaserat spel i orkesterverksamheten. Nästa steg blir att även försöka föra in rörelse för våra musikanter. Det tror vi kan bli ett lyft både för oss själva och för den publik vi så småningom ska möta.

Vår ambition är att utgöra ett nav och en katalysator för kulturverksamhet både i skolan och på fritiden. Det görs på många olika sätt. Vi är delaktiga i projekt ute på skolorna. Vi har ett kulturnätverk som träffas regelbundet där vi utbyter idéer och erfarenheter. Vi har skapat en aktiv handlingsplan för kultur i skolan vilket bland annat har gett kommunen möjlighet att ta del av pengarna från Skapande Skola. Vi driver också Ung Kultur Möts som är en viktig arena för unga kulturutövare.

Genom styrdokumentet Mål och visioner för Kulturskolan har vårt uppdrag blivit tydligare men det har också gett oss nya utmaningar, t.ex. att vi inte ska ha någon kö. I dagsläget har vi drabbats av lite växtvärk, de befintliga ramarna vill inte riktigt räcka till, men med en flexibel organisation går vi en spännande framtid till mötes.

Michael Åkerlund,
ledare

Musikskolan i Kil - i tätt samarbete med grundskolan

Vår musikskola har anor från 70-talet och består av tio lärare och en deltidsrektor. Många barn i Kil har via musikskolan fått upp ögonen för musik och rytmik. I rymliga lokaler mitt i samhället samsas vi med grundskolans musik- och bildundervisning.

I dagsläget undervisas 330 elever individuellt och cirka 210 deltar i olika former av orkester- och ensemblespel. Vi har en bred orkesterverksamhet, i olika nivåer, bestående av både traditionella blåsorkestrar såväl som storband. Även kurser i drill och dans finns att tillgå.

Vår ensembleverksamhet består bland annat av stråkensembler, slagverksensemble, gitarrorkestrar, rockband, saxofonensemble. Dessa framträder vid Musikskolans olika konserter under året och vid andra evenemang som anordnas i kommunen.

Specifikt för vår musikskola är vårt samarbete med grundskolan. Alla kommunens elever i år 1-3 undervisas i musik av musikskolans lärare. På en av kommunens skolor har man också valt att satsa på blåsundervisning i år 3 och 4.

Vi undervisar även i elevens val i år 4-6 och har musikdata och rytmik i musikklasserna år 7-9. Elever i särskola/träningsskola deltar i funktionsinriktad musikterapi, FMT.

För att locka nya elever till Musikskolan har vi startat musikundervisning i projektform. Eleverna erbjuds 10 speltillfällen/termin. Vi erbjuder blåslek och keyboardlek för åk.1-elever. Mellanstadie- och högstadieelever kan delta i vår rockskola.

Vi har också ett nära samarbete med kyrkan. En gång i månaden ansvarar musikskolan för helgmålsbönen. I höst är en konsert med Triple and Touch inplanerad. Där deltar ungdomar från både kyrkans och musikskolans verksamheter.

Under året som gått har vi byggt en inspelningsstudio. Utvecklingen av denna har påbörjats.

Ewa Gustavsson,
musikledare

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande – med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska. Inga skruvar - bara att dra upp och ner. Snygg design som passar i alla miljöer. Finns i 5 olika modeller från 495 kr (exkl. moms)

Bagatell *musikprodukter*

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, – **fax:** 013-527 52

www.noter.eu

Varje år görs något större temaprojekt i Eda.

Norska "Shady Lane" medverkade i Eda musikskolas Irländska projekt.

Eda - en musikskola i gränstrakter

Längst ut åt väster, gränsande till Norge ligger Eda, med en djup tradition i bruksorkestrar och spelmanstraditioner. Eda har cirka 8 600 innevånare med tre tätorter där Charlottenberg nu är den största.

Musikskolan har cirka 220 elever och åker runt till sex skolor varav en friskola. Eftersom musikskolan i Eda får undervisa på dagtid är samarbete med grundskolan en viktig del. Musikskolan riktar sig till i första hand alla barn och ungdomar i kommunen som vill fördjupa sitt musikintresse genom instrumental och ensembleundervisning men finns även till hands för kommunens övriga innevånare som musikalisk resurs.

Musikskolans mål är att vara ett alternativ och/eller komplement i fråga om fritidsaktiviteter för ungdomarna i vår kommun.

Musikskolan satsar mycket på brasslek och stråklek i ett led i rekryteringen. Estetgymnasiet ligger i grannkommunen men eleverna kan gå kvar på musikskolan och återkommer ofta på musikskolans konserter.

Varje år görs något större temaprojekt där så många som möjligt skall få delta, i blandade ensembler och soloinslag. Blandning av instrumentgrupper under projekten är mycket uppskattat.

Närheten till Norge bidrar också med möjlighet till samarbete över gränsen. Både med lärarutbyte och elevmedverkan.

Barn och Bildningsnämnden i Eda värnar om musikskolan och vi ser med tillförsikt på framtiden.

Tomas Krigström,
musikledare

Årjängs musikskola - på gränsen till Norge

Årjängs musikskola har cirka 300 elever, 240 elever i instrumentalundervisning och 60 danselever. Vi har tre dansgrupper i Årjäng och två i Töcksfors. På höstterminerna har vi i tillägg cirka 70 elever i prova på kurs (grundkurs).

Vi erbjuder undervisning i klarinett, tvärflöjt, blockflöjt, saxofon, trumpet, trombon, fiol, viola, cello, kontrabas, klassisk gitarr, elgitarr, elbas, sång, piano, keyboard och slagverk.

Vi har en nybörjarorkester där alla elever i åk 4 i hela kommunen som spelar något instrument är välkomna. Mellanstråk finns för elever som går i åk 5-6; Eda Nordmarkens kammarorkester för stråkelever på högstadiet; blåsorkester för högstadieelever dit även vuxna musikanter är välkomna; och gitarrensembler i olika steg.

De elever som går i åk 9 erbjuder vi att få spela två instrument varav ett är ackordsinstrument och musikteori.

Skolan har alltid haft som mål att erbjuda mycket ensemblespel.Vid ett tillfälle under varje läsår gör vi en större produktion tillsammans med olika ensembler och solister. Hösten 2007 gjorde vi en Elvis- och Grieg-föreställning med musikskolans alla ensembler, en kör och sångsolisten Magnus Torstensson från Arvika.

Musikskolan deltar alltid vid grundskolornas luciafirande och examen.

Mikael Engelbrektsson,
musikledare

Bagatell 4

"Sitt rätt"

ORKESTER/
KÖRSTOL
595:– (exkl moms)

Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol "Sittra" finns med 3 olika fasta lutningar från 595 kr och två varianter med steglös inställning av bak- och framben från 795 kr. Stapelbar, stoppad och klädd, hårdtestad med toppbetyg.

Bagatell *musikprodukter*

www.bagatell.se
mail@bagatell.se
Tel: 013-527 50, – **fax:** 013-527 52

Tema vatten i Kalix

År 2050 är Kalix en föregångskommun med sitt rena vatten och sin goda miljö.
Samma år är Vattenfabrikens forskningsavdelning nominerad till Nobels miljöpris, men terrorhot oroar.
Då räddar barnen i Kalix situationen genom rådigt ingripande.

Multimediamusikalen ”Vattenfabriken och det hemliga receptet” framfördes under våren av hundratalet elever i Kalix. En musikal som sågs av 1 300 kalixbor. Under hela förra läsåret arbetade elever i Kalix med frågor kring klimat, miljö och energi. Målet var att involvera så många aktörer som möjligt, både från skolvärlden och från andra områden. Uppslutningen var stor och resultatet blev imponerande.

– Totalt medverkade i någon form cirka 1 400 elever från förskoleklass till gymnasiet. Det är lite mer än hälften av kommunens alla elever, säger kulturskolans rektor Björn Emmoth, som var projektledare.

Med på tåget var förutom kulturskolan, också flera aktivt engagerade politiker, Studieförbundet Vuxenskolan, grundskolor, gymnasieskolan och kommunens plan- och miljöförvaltning.

Kreativt arbete med temat

Under vintern jobbade olika grupper av elever och aktörer inom temat för att samla kunskap och idéer.

– Vi lät bland annat 500 elever i åldern 6-12 år jobba med ”uppdrag rädda isbjörnen” och ”uppdrag energi”. Detta resulterade i tolv sidor med kreativa förslag på vad vi kan göra för att förbättra vatten/klimat/miljö.

Bland förslagen fanns väldigt många som var både roliga och innovativa: till exempel vattendrivna båtar; stora torn som drar till sig el då det åskar; vindbilar med batterier som laddas med vindkraft; utnyttja energin i månens ljus och dragningskraft och koppla mikron till en trampcykel via en omvandlare så får man trampa medan mikron värmer.

Utifrån alla elevers arbete med temat satte en lärargrupp ihop en multimediamusikal med de traditionella inslagen musik, dans, teater och scenografi - men även med multimediateknik.

– Scenens bakre vägg användes som en jättestor interaktiv kuliss, med hjälp av en projektor. På det sättet kunde vi ta med oss delar av det temaarbete som skedde under läsåret till föreställningen. Multimediadelen användes dels som bakgrund/kuliss, men även som en del i föreställningen; både som eget inslag, men även i växelspel med deltagarna på scenen. Tack vare media kunde vi ha med våra afrikanska samarbetsskolor i musikalen. Detta femte estetiska ben ökade upplevelsen på ett fantastiskt sätt.

VM i samarbete

I månadsskiftet maj/juni åkte sedan tio elever, två lärare och två politiker till Kampala i Uganda för att representera Kalix i VM i samarbete. Omkring 7 000 barn och ungdomar från 30 länder i världen fanns på plats, Sverige representerades av deltagare från 20 olika kommuner.

– Ett annat syfte med resan var också att starta upp projektet ”Hållbar utveckling” som kommer att äga rum under de två kommande läsåren i Kalix och Kampala, berättar Björn Emmoth. Vi ska upprätta ett flertal tvillingskolor som samarbetar kring hållbar utveckling, samt även i övrigt inom kommunerna samarbeta på bred front. I allt detta arbete är det barnen som står i fokus. Vi vill bygga en bättre lokal och global framtid genom att sätta den framtida generationen och kreativiteten i centrum.

Text: Nils Ågren
Foto: Björn Emmoth

Världens Barnyra i Flen

En kulturfestival som saknar motstycke i lokala Världens Barn-sammanhang. Så uttrycker sig Peter Hjukström, projektledare för riksinsamlingen Världens Barn, om det stora projektet som genomförs i Flen 20 september till 11 oktober.

I samarbete med frivilligorganisationer, studieförbund och företag arrangerar Flens kommun en unik kulturfestival med ett programinnehåll som bland annat består av körevenemang, konstsalong, dansgala, filmfestival, rockfestival, teaterevenemang och galakonsert.

Initiativtagare till kulturfestivalen är Kulturskolan i Flen och genom festivalen hoppas kommunen ytterligare stärka barns och ungdomars kreativa skapande samtidigt som man samlar in pengar till Världens Barn.

Kulturskolan i Flen har sedan 2003 samverkat med frivilligorganisationer kring de olika lokala aktiviteterna för riksinsamlingen Världens Barn. 2007 blev kampanjen särskilt lyckad både arrangörs- och insamlingsmässigt och Flens kommun uppmärksammades nationellt.

Kampanjen är en viktig del av elevernas läroprocess och ger barn och unga i kommunen olika mötesplatser och arenor att uppträda på, samtidigt som de gör en insats för mindre lyckligt lottade barn i världen.

Flenmodellen en föregångare

Kommunens sätt att arbeta, den så kallade Flenmodellen, har blivit en föregångsmodell för andra insamlingsorganisationer. Modellen innebär att kulturskolan tillsammans med frivilligorganisationerna långsiktigt planerar, genomför och vidareutvecklar de olika aktiviteter som äger rum runt om i kommunen till förmån för riksinsamlingen.

Inspirerade av 2007 års framgångar kommer Flens kommun i år att satsa stort på en lång kulturfestival med olika delar. ”Världens Kör” är öppningsevenemanget den 20 september där skolbarn från kommunens skolor sjunger tillsammans i samband med Bruksmarknaden i Hälleforsnäs.

”Världens Salong” är en konstutställning på temat Världens Barn. Elever och professionella konstnärer från kommunen bygger och genomför tillsammans utställningen på Bildningscentrum Prins Wilhelm i Flen.

På Bildningscentrum genomförs också ”Världens Bal” den 20 september, ett dansevenemang som spänner från wienervals till dagens populärmusik. Orkestrar och ensembler från kommunen framträder tillsamman med vokalsolister från Kulturskolan.

Film, rock och teater

”Världens Filmfestival” äger rum 2 oktober och är ett filmevenemang som bygger på barn och ungdomars egna filmer. Filmfestivalen genomförs i samverkan med Film i Sörmland och körs i Malmköping, Flen och Hälleforsnäs.

4 oktober blir det ”Världens Rockfestival” med unga band från Flen, Eskilstuna, Katrineholm och Vingåker. Huvudarrangör är Studiefrämjandet nordvästra Sörmland i samverkan med NBV och kommunens fritidsgårdar.

”Världens Teater” blir det 8 oktober på Bildningscentrum Prins Wilhelm där elever från kommunens skolor spelar teater på temat Världens barn. Som avslutning på kulturfestivalen hålls ”Världens Galakonsert” på Bildningscentrum den 11 oktober. Barn, ungdomar och gästande artister från kulturlivet deltar.

Text: Sven-Olof Juvas/Nils Ågren
Foto: Sven-Olof Juvas/Johan Bokström

Jättelik folkmusikorkester på turné

Den nybildade Sörmländska UngdomsFolkmusik-Orkestern, SUFO, genomför 10-12 oktober 2008 en konsertturné i Sörmland tillsammans med folkmusikgruppen FOMP.

SUFO bildades under våren 2008 och består av ett 80-tal instrumentalelever mellan 13 och 19 år från Sörmlands musik- och kulturskolor. Orkestern är ett resultat av ett samverkansprojekt mellan länets musik- och kulturskolor, kulturorganisationen Sörmländska Ungdoms-Orkestern och folkmusikgruppen FOMP.

Det finns två viktiga syften med projektet: dels att ge möjlighet för folkmusik- och orkesterintresserade ungdomar att tillsammans med en professionell folkmusikgrupp genomföra ett konsertevenemang av hög konstnärlig kvalité; dels att skapa en ny mötesform mellan musikaktiva ungdomar i länet i åldrarna 13-19 år.

FOMP har funnits sedan 2001 och har bland annat gjort flera uppmärksammade turnéer och genomfört flera bejublade framträdanden på folkmusikfestivaler i Norden och Frankrike. Gruppens medlemmar spelar och har spelat tillsammans med grupper som Draupner, Sarek och Bordunverkstan. Gruppen blandar gärna fartfylld tvåtakt med akrobatiska hallingar framförda av den karismatiske dansaren Magnus Samuelsson.

SUFO och FOMP lovar att bjuda på en medryckande konsertupplevelse med musikaliska och visuella uttryck av hög konstnärlig kvalité. I programmet ingår bland annat tio specialskrivna arrangemang gjorda av Kristofer Pettersson, nyckelharpsspelare i FOMP.

10 oktober spelar orkestern i Stålforskolans Konserthall, Eskilstuna, 11 oktober i Tallåsskolans aula, Katrineholm och 12 oktober på Culturum i Nyköping.

Text: Sven-Olof Juvas/Nils Ågren
Foto: Sven-Olof Juvas

Hej på er!

Som jag sagt tidigare här i Smockan känns det mycket hedersamt att få vara SMoK-ambassadör under ett år. Jag blev jätteglad när jag tillfrågades, även om jag då inte riktigt visste vad jag skulle kunna bidra med.

Det har i alla fall börjat ramla in lite förfrågningar från olika musik- och kulturskolor, som vill att jag ska komma och hälsa på. Jag har haft kontakt med till exempel Norrköping, Skövde, Mölndal och Karlskoga där tanken är att jag ska få vara med på studiedagar, vara gäst på någon körfestival och även delta i rena konsertarrangemang.

Vi får väl se så småningom vilka uppdrag det blir, det kommer säkert att utkristallisera sig. Jag gör inte work shops som sångerska, det blir nog mer möten och diskussioner - och naturligtvis att lyssna till eleverna.

Det känns väldigt roligt att få träffa lärare och framförallt elever på skolorna, jag är nyfiken på hur det ser ut på skolorna idag och jag är nyfiken på att möta och samtala med eleverna. Det låter som en dröm att få gå på musik- och kulturskola, med all den bredd som finns idag.

I maj besökte jag för övrigt Sigtuna på Kulturskolans dag, i strålande solsken. Det var fantastiskt roligt och jag hoppas att jag kan hinna med att besöka många skolor under mitt år som SMoK-ambassadör.

I övrigt kan jag berätta att sommaren mest bestått av flytt och en väldig massa renoverande. Sedan började vi repetitionerna inför My Fair Lady, där jag gör rollen som Eliza, och eftersom jag inte jobbat i full fart sedan i mars kändes det nytt för mig att gå in i sådant hårt tempo.

Vi har kort om tid och vi repeterar 8-9 timmar per dag, även lördagar, så teatern har utvecklats till ett sorts andra hem för mig. Men vi har en jättefin ensemble, med bland andra Jan Malmsjö som Doolittle och Tommy Körberg som Higgins, och det har verkligen varit jättekul att komma igång. Det är pirrigt, roligt och många känslor på en gång. Det som upplevdes som främmande innan vi började känns numera naturligt.

12 september har vi premiär på Oscarsteatern och vi kommer att köra fem föreställningar i veckan under hösten och våren, till att börja med. Sedan får vi se om det blir någon fortsättning.

Arbetet med My Fair Lady är krävande men jag ska givetvis försöka hinna med min roll som SMoK-ambassadör också, och på alla tänkbara sätt hålla musik- och kulturskolans fana högt. Vi måste alla hjälpas åt för att få politiker och andra beslutsfattare att förstå vikten av att hela tiden fortsätta satsningar på musik- och kulturskolor.

Foto: Anders Gunnartz

Härliga hälsningar
Helen Sjöholm

En ny webbutik med det bästa för varje budget vare sig du studerar, undervisar, reparerar eller spelar professionellt

Kontracasso.se

Nordisk generalagent för:

Panda minibasar "sätt färg på orkestern"

Concord - fodral och tillbehör till hela stråkfamiljen

H-Clamp från ExplorAudio
"Nu kan du slänga dina mikrofonstativ

INNOVATION an acoustic tradition
Innovation strings
- "en akustisk tradition från Orkester till Rockabilly"

RUBNER
Rubner
- "Basmekanik i världsklass"

Björn Stoll
- Kontrabasar och cellos från "en mästarbyggare med tradition i världsklass"

K&K Sound
K&K sound pickups
- Miksystem för alla stråkinstrument

JP GUITAR TOOL
Guitartool
- "alla gitarristers schweiziska armékniv"

Mastri
- tyska fioler, cellos och basar från student till pro.

Presto
Presto Strings
- tradition och förnyelse

WBO
- trädelar och detaljer för stråkinstrument

CHEVALETS DESPIAU
Chevalets Despiau
- "franska stall med absolut precision och kvalitetsgaranti"

Dessutom egen import av fodral, stråkar, strängar, harts, mm. mm.

Välkommen att besöka oss på www.bontracasso.se !

Historien om en sandhög

Över tusen barn från Malmös tio stadsdelar samlades i slutet av maj för att sjunga och dansa tillsammans, och för att lära sig om stadens historia - från en sandhög gömd under inlandsisen till en multikulturell stad på 2000-talet.

Under hela läsåret har Malmö Kulturskola erbjudit ett kulturprojekt till samtliga elever i årskurs 3 och 4 i kommunen. Projektet har varit kostnadsfritt och bestått av en föreställning, pedagogisk verksamhet, pedagogiskt inspirationsmaterial samt ett erbjudande att vara med på den avslutande kulturdagen i Pildammsparken. De två skådespelarna/teaterpedagogerna Petra Lindblom Cerdic och Karin Pålsson samt musikläraren Stefan Glade mötte under läsåret nära 4 000 barn med sin föreställning.

”Historien om en sandhög” har haft som mål att på ett kreativt och konstnärligt sett levandegöra Malmös resa genom tiderna. Tanken med föreställningen har varit att stärka Malmöbarnens känsla för sin hemstads rötter och utveckling, parallellt med ett spännande möte med Malmö Kulturskola.

Det pedagogiska materialet delades ut till varje klass efter föreställningen och bestod dels av en låda med olika pop-up-figurer med historiska fakta och frågor kring Malmös utveckling, dels av en DVD med den av Magnus Ekwall specialskrivna sången ”En sång om Malmö”, samt instruktioner till Göingedansen, den äldsta bevarade dansen i Skåne.

Uppmuntra kreativiteten

Klasserna fick även i uppgift att skapa en dans, en sång, en rap eller ett litet teaterstycke med utgångspunkt från föreställningen. Detta arbete redovisades vid en schemalagd återsamling i kulturskolans lokaler i Kulturhuset Mazetti. Uppförande skulle ta 5-10 minuter att visa och man bjöd in 4-5 klasser per tillfälle som visade varandra det man skapat.

Tanken med detta var att uppmuntra kreativiteten, ge barnen en chans att uttrycka sig inför jämnåriga samt skapa en möjlighet att möta barn från andra delar av Malmö, samtidigt som man informerade om möjligheterna som finns på kulturskolan.

Projektet avslutades med en stor happening vid Tallriken i Pildammsparken torsdagen den 27 maj, med syfte att barnen ska känna att de alla är en del av Malmö. Alla barn som deltagit i projektet bjöds in att vara med och nära 1 000 anmälde sig och kom.

Kulturskolan och våra samarbetspartners tycker det var ett gyllene tillfälle för just mötet/integrationen. Barn från till exempel Rosengård möter barn från Limhamn. Förlängningen blir förhoppningsvis att när man träffar på varandra på stan så kanske man säger hej eller tar kontakt. Det är också ett tillfälle för verksamheterna att visa var barnen kan gå om man är intresserad av kultur.

Kultur ett bra verktyg

Dagen i Pildammsparken innehöll kortare workshops och sång och dans från föreställningen. Gästartist under förmiddagen var rapartisten Behrang Miri. På avslutningen dansade alla 1 000 medverkande barnen Göingedansen samt sjöng ”En sång om Malmö” så det hördes ända till Köpenhamn.

Det var en folkfest för barn och en härlig avslutning på ett spännande projekt. Med hjälp av kultur kan alla mötas på ett naturligt sätt, oavsett religion eller etnisk bakgrund. Alla gör något tillsammans och är delaktiga. Här är kultur ett bra verktyg.

Samarbetspartners i projektet och under året har varit Stadsbiblioteket, Malmö Museer och SEA-U. På avslutningen i Pildammsparken medverkade även Koggmuseet, Drömmarnas Hus och Operaverkstan.

Text: Nils Ågren;
Ulrika Renström, enhetschef;
Catharina Blixt, producent;
Eva Collett, informationsassistent,
Malmö Kulturskola

Bagatell 5

Akustikskärmar
Skydda elevernas hörsel i tid! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglassystem.
- Akustikskärm för orkester, slagverk, brass, etc. 2595 kr (exkl. moms)
- Paketpris: 3 set för 6900 kr (exkl. moms)
- Akustikskärm på notställsfot 1080 kr (exkl. moms)

www.bagatell.se - 013-527 50

Flash lyfte Kristianstad

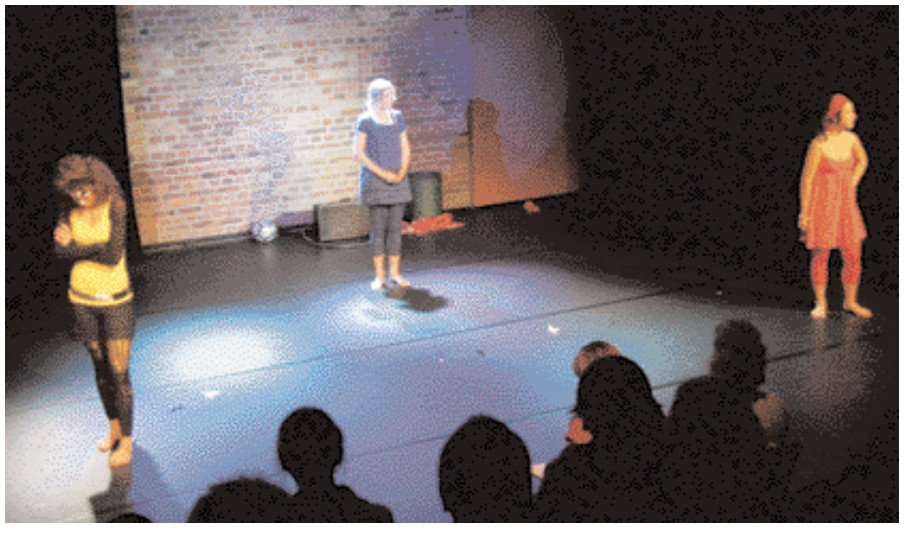
Publiktrycket var högt för de avslutande föreställningarna av minimusikalen Aquarius dröm, och något annat än succé kan man inte kalla musikskolans nya satsning Flash - en musikalkurs, som skapar ringar på vattnet.

Under höstterminen 2007 startade planerna för intagningar och upplägg av den nya kursen på musikskolan i Kristianstad. Kursen riktar sig mot elever i årskurs 8, 9 och gymnasiet och är en fördjupning där eleverna får prova på jobbet som musikalartist - vilket innebär att sång, dans och teater ingår.

– Vi lade upp tretimmarsblock en gång i veckan där de tre ämnena ingår, berättar musikskolans rektor Violetta Lefler.

Många elever sökte till Flash och 20 valdes ut efter audition, sedan började arbetet som till sist ledde fram till musikalen Aquarius dröm - efter en gemensam idé av sångpedagogen och eleverna. Kända låtar från Annie, Cats, Chess och Grease vävdes ihop med en historia om den föräldralösa och olyckliga Aquarius, som efter ännu en natts skurande av golv åt hemska fröken Hagström bestämmer sig för att fly. Aquarius somnar och drömmarna för henne till en bakgård i Merano.

– Vi arrangerade sex föreställningar i slutet av terminen och intresset var enormt. Jag hade hand om biljettförsäljningen under sista föreställningen och blev nästan nedtrampad. Vi fick till sist släppa in alldeles för mycket folk i lokalen, det gick inte att styra, säger Violetta Lefler med ett skratt.

Skolan gjorde också en utvärdering av Flash där eleverna fick berätta hur de upplevt kursen. Vissa tyckte att det varit för lite eller för mycket av det ena eller andra men överlag fick man väldigt positiva reaktioner.

– Vi kom fram till att det här var en enorm grej för ungdomarna. Nu fortsätter vi med den här gruppen i höst och dessutom har vi, i och med att det blev en sådan succé, tankar på att utöka kursen för yngre elever.

Musikskolan har planer att starta musikalkurs redan från årskurs 3-4 och förhandlar även med gymnasiets estetiska program att förlägga en musikallinje dit.

– Vi kämpar mycket för att det ska vara både musikal- och operainriktning, det finns inte idag för de ungdomar som vill fördjupa sig i det. Lyckas vi med våra planer får vi en gedigen utbildning från årskurs 3-4 tills man går ut gymnasiet, det är vår ambition, säger Violetta Lefler.

Text: Nils Ågren
Foto: Bengt Ericsson

Bagatell 3
KLAVERNOTSTÄLL

”Nothajen” slukar alla dina notblad, böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell *musikprodukter*
www.bagatell.se
mail@bagatell.se
Tel: 013-527 50, – **fax:** 013-527 52

David Timonen, en av Ludvikas kommunanställda sommarmusiker.

Sommarmusikanter i Ludvika

Ludvika kommun har sedan länge anställt musicerande ungdomar. Årets upplaga bestod av åtta ungdomar under namnet Ludvika sommarmusikanter. De är i åldern 15 till 18 år rekryterade från Västerbergslagens Dans & Musikskolas speciallinje.

Nytt för i år är att de helt självständigt arrangerat sina låtar, repeterat och framfört dem under sammanlagt 15 dagar fördelat på två perioder i juni och augusti. Det positiva är att ungdomarna fått syssla med det de helst vill - att spela - och samtidigt vara kommunanställda med en lön på samma nivå som andra sommararbetande ungdomar.

Efter repetitionsperiod och premiär på Hammarbacken, ett litet kulturcentrum i Ludvika kommun, blev Ludvikafesten platsen för fem konserter i centrum. Ungdomarna har sedan turnerat runt på äldreboenden, kyrkor, kaféer och hembygdsgårdar.

Ur gruppen har tre av ungdomarna valt att satsa på musiken som levebröd, varav två börjar vid Musikkonservatoriet i Falun i höst, medan andra fortfarande känner sig för.

– Man blir väldigt rutinerad och kreativ. Vi har under perioden utvecklat en säkerhet i framförandena som kommer att vara en tillgång vad vi än kommer att ägna sig åt.

Det säger David Timonen, som också påtalar hur kul ungdomarna har haft under arbetsperioden.

– Kvalitén har ökat med tiden jämfört med premiären.

Ludvika sommarmusikanter återsamlas lördagen den 6 september i kommunens eget konserthus Cassels under ”Cassels dag”, då de genomför sitt program och en musikstipendiat utses av Casselsstiftelsen.

Musika Akustica är en akustisk musiktävling för unga musikanter 13-16 år. Söndagen den 7 september går den första av tre deltävlingar av stapeln i Cassels konserthus med tävlande ungdomar från tre kommuner, varav Ludvika har tre representanter.

När jag frågar ungdomarna om de kommer att återförenas som grupp, svarar de:

– Det är en kul grupp och även om inte alla kan vara med då, så är det lugnt. Med de erfarenheter vi gjort så kommer det att fungera även med nya konstellationer. Nu har vi erfarenheterna, avslutar David.

Text och foto: John Björklund, fagottpedagog

Nya tag vid instrumentdemonstration

Förra året blev Östhammars musikskola en kulturskola. Ämnena dans och drama/teater kom till, vilket har gett skolan en nyvunnen bredd.
Detta blev mycket tydligt på föreställningen Häxan Naga som egentligen var ett nytt sätt att genomföra en instrumentdemonstration. Kultursmockan var där.

Conny Ericsson dirigerade husbandet Pajazzo och Anna-Lena Gustavsson ledde hela föreställningen.

Till Frösåkershallen ringlade kön med förväntansfulla föräldrar och andra intresserade för att ta del av fantasisagan Häxan Naga, och om trollet som letade efter en orkester. Intresset var så stort att några fick vända i dörren, sporthallen var snabbt fylld till bristningsgränsen. Föreställningen hade tidigare spelats för alla kommunens elever i årskurs 1 och 2 som bussats till huvudorten, detta som led i att marknadsföra kulturskolan gentemot eventuellt blivande elever.

Husbandet Pajazzo, som leddes av Conny Ericsson, utgjorde kittet mellan de olika delarna i föreställningen. Vi bjöds på dans, trolleri, musik och naturligtvis teaterinsatser av elever från hela kommunen.

Alla lärare deltog på olika sätt och det hela hölls samman av drama/teaterläraren Anna-Lena Gustavsson. Att skolans nystartade ämnen snabbt smält in i kulturskolans helhet stod klart, samarbetet flöt bra och föreställningen kändes homogen och välkomponerad.

Hur det gick? Jodå, trollet hittade sin orkester och alla de medverkande 120 eleverna sken som solar. Publiken applåderade och nya elever hade säkert värvats till kulturskolan.

Text och foto: Dag Krafft

Felix Freudenthal Wahlgren och Denis Halilovic.

Bagatell 7

Flygel- och pianomedar
Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrade dubbelhjul av hög kvalitet. Mycket enkelt att montera för den som är lite händig (bruksanvisning medföljer). Instrumenten kan sedan lätt flyttas av en enda person.

Medar flygel

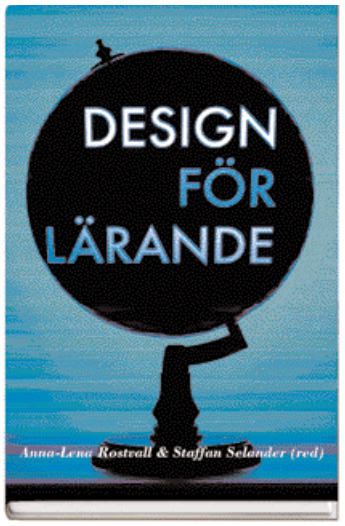

Medar piano

Pris: 1995 kr till en flygel (exkl. moms)
Pris: 695 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell *musikprodukter*
www.bagatell.se
mail@bagatell.se
Tel: 013-527 50, – **fax:** 013-527 52

Läsvärt

Design för lärande
Anna-Lena Rostvall &
Staffan Selander (red)
Norstedts Akademiska Förlag

Boken innehåller nitton artiklar av olika författare. Varje artikel kan läsas som eget inlägg. Gemensamt för artiklarna är att de på olika sätt diskuterar förutsättningar för lärande och meningsskapande. Därav begreppet design. För att citera en av artiklarna: ”Begreppet design ger den handlande aktören en mer betydelsefull roll och tillskriver denna större makt att förändra och påverka än tidigare.” I designandet av en lärande situation ingår det fysiska rummet, det talade ordet, gester, bilder, musik etc.

Artiklarna är inte i första hand intressanta ur ett ämnesperspektiv utan är relevanta ur alla perspektiv på lärande. Några handlar ändå direkt om ämnen som har relevans för musik- eller kulturskolan; kroppsligt lärande, film, musiklektioner, museipedagogik, bildundervisning med mera.

Estetiska lärprocesser är ett begrepp som inte används i boken, men - väldigt förenklat - är du intresserad av forskning inom det området är du även intresserad av innehållet i denna bok.

Håkan Sandh

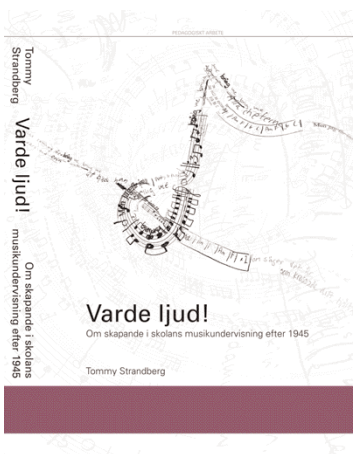
Konsten att lära barn estetik
Ingrid Pramling Samuelsson, Maj Asplund Carlsson, Bengt Olsson, Niklas Pramling, Cecilia Wallerstedt
Norstedts Akademiska Förlag

Boken har tillkommit som ett resultat av ett forskningsprojekt i Göteborg. Ett av syftena för detta var att på några förskolor och skolor för lägre åldrar göra det estetiska - i detta fall begränsat till musik, dans och poesi - till ett ”lärandeobjekt.” Författarna skriver: ”Vi kan konstatera att det dominerande synsättet är att se estetik som medel för att barn ska lära sig något annat (man sjunger inte för att lära sig sjunga utan för att t.ex. bli social, glad eller bättre på matematik)”

Detta är också - enligt författarna - kopplat till brist på professionalitet i lärarnas eget utövande inom det estetiska området. Boken innehåller dels en genomgång av litteratur och tidigare forskning inom området. Dessutom beskrivs tydligt praktiska exempel på det arbete inom området som bedrivits inom projektet. Speciellt intressant tycker jag diskussionerna kring barns metasamtal, det vill säga där barnen själva funderar kring sitt lärande, är.

Dans- och musiklärare och skolledare som arbetar mot förskola och tidigare år i grundskolan har nog störst utbyte av att läsa boken.

Håkan Sandh

Varde ljud -
Om skapande i skolans musikundervisning efter 1945
Doktorsavhandling av
Tommy Strandberg.
2007 Umeå universitet.

Med hjälp av utredningar, styrdokument och läromedel, från 1945 och framåt, samt genom observationer av klassrumspraktik idag, beskriver Tommy Strandberg målsättningar och förutsättningar för skapande inom musikämnet i grundskolan. Såväl läroplanstexter som läromedel analyseras.

Motiven att ha med musikskapande i läroplanerna, och innehållet i läromedlen, studeras utifrån olika kategorier av motiv, ex ”skapande för samverkan och integration med andra konstarters uttryck”, skapande för musikalisk kommunikation” och ”skapande för grundläggande musikkunskaper och begrepp”.

Dagens klassrumspraktik, med exempel från fyra skolor, beskrivs i hög grad bestå av ett kollektivt skapande inom den afro-amerikanska genren. En föga överraskande slutsats, men avhandlingen styrka ligger heller inte i nya upptäckter utan i en gedigen genomgång av historien bakom dagens klassrumssituation. En nog så viktig del för förståelsen av dagens undervisning och dess förutsättningar.

Ett av många tänkvärda konstaterande handlar om lärandet i dagens klassrumssituation:

”Genom att musik är ett stort intresse för många elever på deras fritid, mister undervisningen auran av ‘skolämne’ när arbetsformerna liknar fritidens. Undervisningsformerna väver samman ungdomskollektivets intresse och skolans lärande genom att ta stöd från den status som musik har utanför skolan. Resultatet blir till något som kan kännas angeläget och meningsfullt såväl i skolan som utanför. Övandet, lärandet, ‘maskeras’ som samvaro och gemenskap i gruppen. Redovisningarna maskeras som en sorts semi-professionella artistframträdanden.”

Avhandlingen kan i sin helhet laddas ner på www.smok.se. under Forskning.

Håkan Sandh

Har du läst någon bra bok, avhandling eller projektrapport som du vill förmedla information om här i Kulturs-Mockan? Ta då kontakt med tidningens redaktör Nils Ågren, nisse.agren@telia.com

Bagatell 6

2 000:-
(exkl moms)
PIANO-GASPALLEN standard
Sluta skruva!
Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig stålkonstruktion med stoppad sits.
Nyhet: GASPALLEN ERGO 2500:- (exkl moms)

Bagatell *musikprodukter*
www.bagatell.se
mail@bagatell.se
Tel: 013-527 50, – **fax:** 013-527 52

www.noter.eu

Studieförbundet Vuxenskolan kräver kulturlyft

- Kulturen är ett viktigt verktyg i arbetet för att minska spänningarna i vårt samhälle och öka integrationen. Musik, film och dans ser inga kultur- eller språkgränser utan är förenande.

Det säger Anders Gradin, förbundschef på Studieförbundet Vuxenskolan, och uppmanar integrationsminister Nyamko Sabuni att verka för ett kraftigt förstärkt stöd till ungdomskultursatsningar.

- Det vore en konkret insats för att stärka integrationen. I dag avsätter staten 500 miljoner kronor i "Idrottslyftet" till ungdomsidrotten. Nu är det dags att göra samma insats för kulturaktiva ungdomar. Ungdomars kulturintresse växer och bara inom musikområdet finns i dag över 10 000 aktiva rockband runt om i landet. Dansverksamheten, som framförallt engagerar flickor, växer lavinartat. Ett "Kulturlyft" är en framtidsinvestering i våra ungdomar.

Anders Gradin anser att Kulturutredningen måste ta med ett "Kulturlyft" i samma storleksordning som idrottslyftet bland de förslag man presenterar senare i höst.

- Jag utgår också ifrån att såväl kulturminister Lena Adelsohn-Liljeroth som integrationsminister Nyamko Sabuni aktivt verkar för att en sådan satsning blir verklighet. Då visar regeringen att man menar allvar med talet om integration och att satsa på ungdomskulturen, säger Anders Gradin.

Foto: Frank Caprin

Moa och Ado stipendiater

Moa Hallgren, 19, på tvärflöjt och Ado Aganovic, 18, på klarinett vann finalen i Lilla Ljunggrenska Stipendiet och fick vardera 15 000 kronor från Stiftelsen Ebba & Gustav Ljunggrens Minnesfond att använda till musikstudier.

Nio elever tävlade från början om det fina priset. Fyra gick till final och på andra plats kom Naima Kilhamn, cello och Erik Håkansson, valthorn.

- Tävlingsdeltagarna höll i år högre nivå än någonsin och det känns jätteroligt att vi har äran att undervisa så kreativa och målinriktade elever, säger Robert Hallman, bitr Kulturskolechef.

Foto: Rikskonserter

Nordic Voices

Norska vokalensemblen Nordic Voices är omtalad för sin virtuositet och generösa publikkontakt. Under Nordiska Musikdagar 2007 i Norrköping gjorde Nordic Voices stor succé med Röstlandskap. På hnder höstens turné, som startar 20 oktober i Lund, presenterar Nordic Voices två olika program, ett med nutida musik och ett mer blandat - allt präglat av de sex medlemmarnas artistiska kreativitet, allsidighet och tekniska precision.

Nordic Voices ger även workshops och seminarier genomsyrade av deras musikaliska bakgrund som rymmer kyrkomusik, komposition, kördirigering, sång och metodik och sist men inte minst har de pedagogiska erfarenheter.

Indisk konstmusik

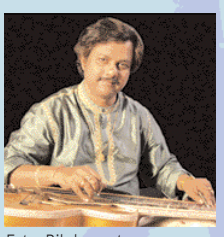

Foto: Rikskonserter

Slidegitarristen Debashish Bhattacharya tar oss på en tidlös resa genom den indiska konstmusiken. Bhattacharya började sin bana som sångare och gjorde debut i radion redan vid fyra års ålder. Men han drogs tidigt till gitarren, lockad av dess unika förmåga att efterhärma den mänskliga rösten - om man använde slide. Idag räknas han allmänt som den ledande instrumentalisten, och har på egen hand utvecklat tre olika typer av gitarrer som han använder under sina konserter. Med start i Stockholm 1 oktober turnerar han hela månaden runt i Sverige.

Med cellon genom musikhistorien

Foto: Rikskonserter

"Förvänta er det oväntade" - så presenteras brittiske cellisten Matthew Barley, en karismatisk musiker. På turné i Sverige 6-15 oktober tar han med oss på en färd genom västerländsk musikkultur - från de första århundradena efter Kristus till vår egen tid.

Barley ger solokonserter med musik av Gabrielli, Bach, Kodaly, Britten samt av nutida tonsättare (med elektronik). Han gör också kringaktiviteter inom bland annat musikskolor, allt efter de lokala kammarmusikföreningarnas önskemål.

Filip stipendiat på Hagadagen

Foto: Rickard Oxfält

20-årige Trumpetaren Filip Draglund, född och uppvuxen i Solna blev den förste någonsin att erhålla Solna stads Musikstipendium. Stipendiet kunde sökas av unga klassiska musiker skrivna i Stockholms län, 21 år eller yngre. Totalt fick kultur- och fritidsförvaltningen in 32 ansökningar i åldrarna 7 till 21 år. Följande instrument fanns representerade bland ansökningarna: piano, cello, trumpet, fiol, sång, gitarr, violin, fagott, blockflöjt och luta. Nitton av de 32 gick vidare till uppspel. Vinnaren Filip Draglund har fått sin grundutbildning på Solna kulturskola och studerar nu på musikhögskolan i Malmö.

Lund International Choral Festival

Den 8 till 12 oktober är det dags för andra upplagan av Lund International Choral Festival och över tusen körsångare från Skåne medverkar. Den första festivalen 2006 satte Lund på kartan som en av de stora körstäderna i världen. Invigningskonserten i Lunds nybyggda kombiarena bjuder i år på ett av musikhistoriens mäktigaste verk - Verdis Requiem. Det blir också SjungGung, en häftig barnkörgala, bland annat kommer Dan Bornemark att se till att det svänger om bandet när hans egna och andras låtar sjungs. Viktigast av allt blir en kör på 600 barn i mellanstadieåldern från 26 körer runt om i Skåne. Körfestivalen ingår nu för första gången som en del i Öresundsfestivalen Music Around.
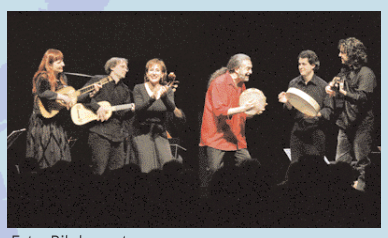

Foto: Rikskonserter

Barock med bett

L'arpeggiata spelar barockmusik på ett sätt som kombinerar hisnande virtuositet med musikantiskt leklynne. Här ges plats för improvisation, rytmisk energi och starka känslor.

Denna hårdsvängande barockgrupp, som 2007 gjorde ett bejublat framträdande i Malmö under festivalen Palladium Baroque, har satt programrubriken "La Tarantella", ett musikaliskt motgift mot tarantelspindelns bett. L'arpeggiata har sitt säte i Paris och består av sju musiker som spelar harpa, teorber, barockgitarrer, cembalo, violin, violone och slagverk - samt den färgstarka och uttrycksfulla sångerskan Lucilla Galeazzi. De ger fem konserter i Stockholm, Västerås, Varberg och Linköping 2-7 oktober.

Foto: Kristianstads kulturskola

Världens största Leroy Anderson-konsert

Mer än 2 000 besökare och 700, såväl unga som gamla, medverkande samlades i slutet av april i Kristianstads idrottshall till världens största Leroy Anderson-konsert. Den amerikanske kompositören Leroy Anderson, känd för bland annat The Typewriter, Sleigh Ride och Blue Tango, skulle ha fyllt 100 år den 29 juni i år. Hans far, Bror Andersson, föddes utanför Kristianstad i Övarp, Norra Strö, varför ett Leroy Anderson-år har etablerats i Kristianstads kommun med flera musikaliska inslag. Bland gästerna på konserten fanns bland andra Leroy Andersons dotter Jane och sonen Rolf Anderson. Dessutom medverkade barnbarnet Anders Vercelli på piano tillsammans med sångare, musiker och dansare från kommunala musikskolan, C4-gymnasiet, RUM, Sveriges Kyrkosångsförbund, Sveriges Körförbund, Sveriges Orkesterförbund och Svenska Gymnastikförbundet.

Dubblering av elever i Älmhult.

Intresset för Kulturskolan i Älmhult har ökat kraftigt den senaste tiden. På två år har ansökningarna ökat från knappt 200 till att passera 400 i höst. Rektorn Leif Persson säger till Smålandsposten att det finns en förklaring: - Jag tror till största del det beror på att eleverna får göra det de själva tycker är kul. Skolans senaste satsning är rock- och popskolan, som har slagit igenom stort. Teater och dans lockar också unga till kulturskolan, och tvärtemot den riksomfattande trenden att intresset för stråk- och blåsinstrumenten minskar så ser man i Älmhult en liten ökning även på dessa instrument. (Smålandsposten)

Oboelärare fick pedagogpris

Bijan Toghiani-Rizi, oboelärare vid Sundsvalls kulturskola, fick årets pedagogpris från Piteå musikhögskola. - Motiveringen var att jag har förnyat pedagogiken för oboe och fått fram många duktiga elever, säger en nöjd Bijan Toghiani-Rizi, till Sundsvalls Tidning.

Juryn skriver också att han får priset för sitt intensiva och målmedvetna arbete att öka intresset för oboe och att han skrivit en tredelad oboeskola som används flitigt i både Sverige och övriga Skandinavien.
(Sundsvalls Tidning)

Kalmar vill öka intresset för bleckblås

Det råder stor brist på bleckblåsare på musikskolorna i Kalmar län, så stor att flera orkestrar riskerar att läggas ner. Det har bidragit till att musikskolor runt om i länet nu träffats och tillsammans samlar krafter för att försöka få upp intresset för bleckblås igen. - Vi ska samla ungdomar som spelar bleckblås och de ska få träffas och spela tillsammans, säger Peter Andersson, rektor på Västerviks musikskola, till Sveriges Radio Kalmar. - Orkestrarna blir mindre och mindre och får till slut lägga ner, musikplutonen har svårt att få tag på musiker och musikhögskolorna har svårt att hitta bleckblåsare, så det syns över hela ledet, säger Peter Andersson. (SR P4)

Många vill bli rektor i Strängnäs

23 personer har sökt jobbet som rektor för kulturskolan i Strängnäs, efter Birgitta Gillberg som slutar i oktober för att ta över chefsposten på musikskolan i Eskilstuna. Tre av de sökande är Strängnäsbor, övriga kommer från vitt skilda orter runt om i landet, som Obbola, Sundsvall, Eskilstuna, Enköping, Västerås, Värnamo, Örebro, Växjö, Linköping, Göteborg och Stockholm. En sökande är dessutom från Wien.
(Eskilstuna-Kuriren)

Foto: Rikskonserter

Folkmusik från Bulgarien

Theodosii Spassov, en av Bulgariens främsta folkmusiker, har som ett led i Rikskonserters kulturutbyte med Bulgarien satt samman en grupp med några av landets främsta solister. Spassov är en mästare på den åttahåliga bulgariska träflöjten kaval och har utvecklat en helt egen stil som smälter samman traditionell folkmusik med jazz, fusion och klassisk musik. Med start 15 september i Rättvik ger bandet elva konserter under lika många dagar på tio orter.

Porträttet

Satsa mer på deltagarkultur

Sveriges Kommuner och Landsting bjöd i juni in till ett samtal om en ny nationell kulturpolitik. Bland de inbjudna fanns Torgny Sandgren från Ungdomsstyrelsen som tog upp en spännande fråga: Är det rimligt att lägga stor andel av resurserna på utbud, när utbudet redan är så stort? Borde det inte satsas mer på deltagarkultur och eget skapande?

Torgny Sandgren poängterar att det var i egenskap som privatperson han talade under seminariet och det är även sina personliga åsikter han delger oss här i Smockan.

- Den politik som förts från 1970-talet och framåt har varit väldigt utbudsorienterat. Institutioner som Riksteatern, Rikskonserter, länsmusik och länsteatrar etablerades för att få ut kulturen i landet. De kom till i en tid när det var dålig distribution och dåliga förutsättningar att ta del av kultur och samtal om kultur i mindre orter. Det läggs fortfarande stora pengar på utbudsinstitutioner men frågan är om det idag är lika relevant att i så stor utsträckning prioritera en utbudspolitik, säger Torgny Sandgren.

Han grundar sina funderingar på att samhället idag ser helt annorlunda ut än för 20-30 år sedan. Vi lever i ett samhälle med enormt utbud och mångfald. Ny teknik har exempelvis gjort det möjligt för folk överallt i landet att på ett helt annat sätt än tidigare ta del av kultur i alla möjliga former.

- Det här gäller även för smalare kulturyttringar i Sverige, det är idag betydligt lättare att sitta i Arjeplog och vara intresserad av Kinesisk konstmusik än för 20 år sedan. Det har skett stora förändringar, vi lever i en extrem konsumtionskultur. Tillgängligheten är inte längre den stora utmaningen, nu är det andra frågor. En aspekt är delaktighet. Många är inte heller intresserade av kultur om de inte får känna sig delaktiga. Vi kan ta exempel som Allsång på Skansen, levande rollspel eller att man ska ringa och rösta på Melodifestivalen. Det viktiga är inte längre enbart den konstnärliga produkten som levereras, det är andra saker som folk känner är viktiga.

Artist och publik samtidigt

Torgny Sandgren tar också fram fenomenet DreamHack i Jönköping, ett LAN-party som utvecklats till världens största datorfestival.

- 10 000 ungdomar betalar entré till festivalen, som inte har artister. Alla som är där är artister och publik samtidigt. Det här ser vi också i exempelvis UKM-festivaler där det inte är så stor åtskillnad mellan publik och artist. De flesta som är där är involverade på något sätt. Känslan av delaktighet och samhörighet tycks bli viktigare inom flera områden och det här är en kulturpolitisk utmaning; är det rimligt att lägga stora resurser på utbudspolitik, när utbudet är så stort, och delaktighet tycks bli allt intressantare?

- Vad är det för behov och utmaning som kulturpolitiken ska lösa idag? Är det mer bilder och ljud vi behöver? För vem? Ungdomar är ofta stressade och överaktiverade, ska politiken satsa pengar på att skapa ännu mer utbud, när ungdomarna redan har ett utbud som rinner ut ur öronen. Jag har inget svar på det här men det är en viktig fundering, är det rimligt att vi har så stort fokus på utbudskultur?

- Min privata åsikt är att det finns större fördelar att satsa mer på eget skapande och deltagarkulturer, exempelvis musik/kulturskolor eller studieförbundens och föreningslivets kulturverksamhet. Många har svårt sätta ord på tankar och känslor. Ska vi bryta utanförskap och bygga broar mellan grupper i samhället är det viktigt att stimulera till möten mellan människor. Att tillsammans med andra sätta ihop en musikal eller liknande kan få stor betydelse för känslan av delaktighet och social utveckling. Här startas processer som ibland är betydligt mer betydelsefulla än att de tillsammans går och ser en pjäs gjord av proffs.

Använd skattemedel klokt

Torgny Sandgren poängterar att det självklart finns ett behov av att stötta ett professionellt utbud, frågan är bara hur balansen ska se ut. Men det här är gamla strukturer som är svåra att rubba och frågan är om vi kommer att få se några radikala förändringar under den närmaste tiden.

- Det vi kan se är att många kommuner faktiskt omprövar sina stöd. Det ställs allt större krav i samhället att de offentliga pengarna ska vara till nytta för medborgarna och det är viktigt för politikens trovärdighet att de resurser som används möter de behov som finns. Använder vi skattepengarna på ett klokt sätt eller kan vi få ut mer kvalitet? Har vi de bästa verktygen för det vi vill åstadkomma?

- Alla kommuner säger att de ska prioritera barn och unga, men det är inte alltid att det blir så. Borde inte exempelvis kulturskolan ha en större bit av kakan, när den har en så viktig roll i samhället och möts av ett så stort intresse från ungdomar och föräldrar?

Att det civila samhället känner sig delaktigt är betydelsefullt, och Torgny Sandgren jämför med idrottsrörelsen som är väldigt stark. En viktig anledning till det är att idrotten har en halv miljon ideellt arbetande ledare i föräldrarna.

- Tänk om alla föräldrar till de 350 000 barnen och ungdomarna i kulturskolan ställde upp på samma sätt, då skulle vi se en spännande utveckling!

Text: Nils Ågren

Torgny Sandgren
Yrke: Handläggare på Ungdomsstyrelsen
Ålder: 39 år
Bor: Fagersjö (Stockholm)
Familj: Son på 14 år
Ser helst på tv: Nyheter
Bok på nattduksbordet: Rocky volym 14, Martin Kellerman
Bästa egenskap: Nyfiken
Sämsta egenskap: Rastlös
Gör mig arg/upprörd: Orättvisor
Gör mig glad: Glada människor!

Posttidning **B**

20075099

polstjärnepriset

Rikstäckande solisttävling

Vänersborgs kommun i samarbete med ODIN Fonder utlyser en rikstäckande solisttävling för ungdomar som spelar orkesterinstrument. Musiktalanger mellan 15 och 19 år över hela landet kan delta. Under hösten kommer det att hållas regiontävlingar på fem olika orter Stockholm, Vänersborg , Malmö, Umeå och Karlstad.

Förstapriset är 66 550 kr. Dessutom får vinnaren delta i en kurs vid Musikakademin i Vänersborg, under ledning av erkända toppnamn.Vinnaren av regionfinal erhåller 5 000 kr.

Sista ansökningsdag är 19 september 2008.

Information om tävlingen i detalj hittar du på

www.polstjarnepriset.se

eventuella frågor: ulrich.kaatz@vanersborg.se

ODIN

www.vanersborg.se/musik www.odinfonder.se